

UDHËZIM
Nr.2, datë 6.2.2012

PËR PROCEDURAT STANDARDE TË ZBATIMIT TË BUXHETIT

Në mbështetje të nenit 104, pika 4 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, nenit 38 të ligjit nr.9936, datë 26.6.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë” dhe në zbatim të nenit 6, germa “ç”, nenit 16 të ligjit nr.10 296, datë 8.7.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”, Ministri i Financave

UDHËZON:

I. TË PËRGJITHSHME

1. Qëllimi i këtij udhëzimi është përcaktimi i rregullave, procedurave dhe afateve që duhet të ndiqen në procesin e zbatimit të buxhetit nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme në kuadër të përmirësimit të sistemit të menaxhimit financiar dhe kontrollit, si dhe të rritjes së transparencës të përdorimit të fondeve publike.

2. Ky udhëzim shërben si udhëzim i përhershëm, së bashku me paraqitjen skematike në formën e gjurmëve standarde të auditimit¹, për dokumentimin e procesit të zbatimit të buxhetit. Në zbatim të ligjit nr.9936, datë 26.6.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë” dhe të udhëzimit të përhershëm, Ministri i Financave nxjerr udhëzime vjetore për zbatimin e rregullave specifike dhe politikave të përkohshme të miratuara me ligjet vjetore të buxhetit.

3. Njësitë e qeverisjes së përgjithshme përbëhen nga njësitë e qeverisjes qendrore, njësitë e qeverisjes vendore dhe njësitë e fondeve speciale të krijuara prej tyre me ligje të veçanta². Përdorimi i termave të mësipërm në këtë udhëzim, i referohet organit qendror të njësisë publike dhe njësive shpenzuese të vartësisë të marra së bashku. Përdorimi në këtë udhëzim i termave “të gjitha niveleve të njësisë”, ose “çdo nivel i njësisë” i referohet organit qendror dhe secilës njësi vartëse të konsideruar më vete.

4. Viti buxhetor fillon më 1 janar dhe mbaron më 31 dhjetor. Buxheti vjetor përfshin buxhetin e shtetit, buxhetin vendor dhe fondet speciale.

5. Njësitë e qeverisjes së përgjithshme kanë detyrimin të marrin të gjitha masat e nevojshme për administrimin, menaxhimin e risqeve, regjistrimin, kontabilizimin, ekzekutimin dhe raportimin e të hyrave dhe të dalave të njësive të qeverisjes së përgjithshme me qëllim përdorimin me ekonomi, efikasitet dhe efektivitet të fondeve publike. Çdo transaksion që lidhet me shpenzimet publike duhet të procedohet mbi bazën e të paktën tri niveleve të kontrollit (nënshkrimeve), respektivisht të kërkuesit të shpenzimit, nëpunësit zbatues dhe nëpunësit autorizues të çdo niveli të njësisë publike.

6. Procedurat e zbatimit të fondeve buxhetore evidentohen në sistemin informatik financiar të qeverisë së administruar nga Ministria e Financave, sipas sistemit të kontrolleve të dyfishta (nënshkrimeve) për çdo transaksion financiar. Pagesat nga fondet publike kryhen në bazë të regjistrimit kronologjik të urdhrave të shpenzimit të njësive të qeverisjes së përgjithshme në sistemin informatik financiar të qeverisë, sipas parimit hyrje e parë-dalje e parë.

Përgjegjësia e Ministrit të Financave gjatë zbatimit të buxhetit

7. Ministri i Financave është autoriteti përgjegjës për hartimin dhe miratimin e një sistemi rregullash, standardesh dhe procedurash, që sigurojnë administrimin ekonomik, eficient dhe efektiv të burimeve financiare publike.

8. Miraton, me propozim të nëpunësit të parë autorizues, shpërndarjen e fondeve buxhetore për njësitë e qeverisjes së përgjithshme, për programe dhe zëra shpenzimesh, në një nivel më të ulët se totali i fondeve të miratuara nga Kuvendi për ato njësi dhe për periudha më pak se 1 vit buxhetor. Autoriteti i Ministrit të Financave për shpërndarjen e fondeve buxhetore dhe të fondeve speciale nga fondet e miratuara nga Kuvendi skadon në fund të vitit buxhetor.

¹ Përkufizimi i gjurmës së auditit jepet në nenin 4, paragrafi 19 të ligjit nr.10 296, datë 8.7.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”.

² Përkufizimet jepen në nenin 3 të ligjit nr.9936, datë 26.6.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, nenin 4 i ligjit nr.10 296, datë 8.7.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”.

9. Miraton rishpërndarjet e fondeve të projekteve të investimeve brenda të njëjtit program të njësisë së qeverisjes qendrore.

10. Refuzon ose pranon kërkesat për fonde shtesë, në bazë të rekomandimit nga nëpunësi i parë autorizues, i cili shqyrton kërkesat për fonde shtesë të njësive të qeverisjes qendrore.

11. Në rast se kërkesa për fonde shtesë pranohet nga Ministri i Financave, por nuk mund të plotësohet, duke respektuar të drejtat dhe limitet e përcaktuara në nenin 44 të ligjit nr. 9936, Ministri i Financave mund t'i propozojë Këshillit të Ministrave plotësimin e saj, nëpërmjet përdorimit të fondit rezervë të Buxhetit të Shtetit.

12. Në bazë të kërkesës së bërë nga kryetari i komisionit parlamentar përgjegjës për financat publike, Ministri i Financave vë në dijeni me shkrim Kuvendin për kërkesat për shtesë fondesh, të miratuara nga Këshilli i Ministrave nëpërmjet përdorimit të fondit rezervë të buxhetit të shtetit.

13. Paraqet përpara Këshillit të Ministrave një analizë për zbatimin e buxhetit të vitit në vazhdim, në muajin qershor të çdo viti, por jo më vonë se dita e paraqitjes së programit buxhetor afatmesëm në Këshillin e Ministrave. Përfaqëson Këshillin e Ministrave në marrëveshjet e huave dhe të garancive shtetërore ndërkombëtare dhe është i vetmi autoritet, që ka të drejtën e marrjes së huave, brenda limiteve të përcaktuara në ligjin e buxhetit vjetor nga persona juridikë dhe/ose fizikë.

14. Emeton instrumentet e huas dhe negocion në marrëveshje huaje shtetërore dhe garancie shtetërore të huas. Zgjedh llojin e instrumenteve financiare, të karakteristikave dhe kushteve të tyre. Për marrëveshjet e huas që parashikojnë politika monetare, merr paraprakisht mendimin e Bankës së Shqipërisë. Miraton paraprakisht limitet vjetore të huas vendore afatgjatë, në varësi të nivelit të stokut të borxhit publik.

15. Paraqet brenda muajit maj për miratim në Këshillin e Ministrave raportin vjetor të konsoliduar të zbatimit të buxhetit, të shoqëruar nga një informacion për arritjen e objektivave, si dhe deklaratën dhe raportin vjetor për cilësinë dhe funksionimin e kontrollit të brendshëm financiar publik për vitin paraardhës, përfshirë edhe gjetjet e rëndësishme dhe rekomandimet për përmirësimin e sistemit. Një kopje e këtij raporti i dërgohet Kontrollit të Lartë të Shtetit, i cili auditon llogaritë vjetore të buxhetit.

16. Duke u nisur nga niveli i performancës së njësive të qeverisjes së përgjithshme në drejtim të cilësisë së sistemit të kontrollit të brendshëm dhe përdorimit me efikasitet dhe efektivitet të fondeve publike, Ministri i Financave cakton kontrole financiare shtesë ose promovon/përshejton procedurat e miratimit për njësi të veçanta gjatë procesit të zbatimit të buxhetit, në nivelin e kompetencës që lejon kuadri ligjor në fuqi. Niveli i performancës gjykohet mbi bazën e raporteve të monitorimit të buxhetit, raporteve të monitorimit të sistemeve të menaxhimit financiar, raporteve të sistemit të thesarit, raporteve të auditit të brendshëm, të Kontrollit të Lartë të Shtetit, të inspektimit financiar publik. Treguesit që merren për bazë gjatë vlerësimit të performancës përcaktohen në udhëzimin e Ministrit të Financave për monitorimin e njësive të qeverisjes së përgjithshme.

17. Merr vendim, në rast ankimimi, për lënien në fuqi ose jo të sanksioneve ndëshkuese për shkelje të vendosura nga nëpunësi i parë autorizues, brenda afateve të përcaktuara në Kodin e Procedurave Administrative³.

Përgjegjësia e nëpunësit të parë autorizues gjatë zbatimit të buxhetit

18. Sekretari i Përgjithshëm i Ministrisë së Financave është nëpunësi i parë autorizues për buxhetin e njësive të qeverisjes qendrore, për fondet speciale të qeverisjes qendrore dhe transfertat e njësive të qeverisjes vendore.

19. Nëpunësi i parë autorizues përgjigjet te Ministri i Financave për menaxhimin e sistemit buxhetor dhe kontrollin e brendshëm financiar publik të njësive të qeverisjes së përgjithshme.

20. Nëpunësi i parë autorizues miraton detajimin e fondeve buxhetore, të shpërndara për çdo njësi shpenzuese dhe planin e arkës, si dhe është përgjegjës që kjo të reflektohet në kohë në sistemin informatik financiar të qeverisë.

21. Miraton rishpërndarjet ndërmjet zërave të shpenzimeve korente brenda të njëjtit program.

22. Nëpunësi i parë autorizues shqyrton kërkesat për fonde shtesë të njësive të qeverisjes qendrore dhe i rekomandon Ministrit të Financave refuzimin ose pranimin e kërkesave për fonde shtesë të argumentuara.

23. Për shpenzimet, që mbulohen me hua në ligjin vjetor të Buxhetit të Shtetit dhe në vendimin e këshillit të njësive të qeverisjes vendore, nëpunësi i parë autorizues, nëpërmjet sistemit të thesarit, nuk lejon

³ Neni 72, ligji nr. 9936

marrjen përsipër të angazhimeve dhe kryerjen e pagesave deri në transferimin nga huadhënësi në llogarinë e thesarit të fondeve të marra hua.

24. Përgjithimisht, nëpunësi i parë autorizues lejon marrjen përsipër të angazhimeve ose kryerjen e shpenzimeve kundrejt disbursimeve të pritshme nga huatë e nënshkruara vetëm në rastet kur moskryerja ose shtyrja e tyre sjell pasoja të rënda për realizimin e qëllimeve të qeverisjes së përgjithshme. Në këtë rast, marrja përsipër e angazhimeve ose kryerja e shpenzimeve bëhet në përputhje me gjendjen e mjeteve monetare në llogaritë e thesarit dhe brenda kufirit të miratuar të deficitit buxhetor vjetor.

25. Nëpunësi i parë autorizues, me propozimin e nëpunësve autorizues të njësive të qeverisjes së përgjithshme, cakton personat e autorizuar për urdhërimin e pagesave nga llogaritë e thesarit lidhur me angazhimet dhe detyrimet financiare të njësive të qeverisjes së përgjithshme.

26. Nëpunësi i parë autorizues përgatit një raport për Ministrin e Financave për mbylljen e llogarive të mjeteve monetare dhe të buxhetit vjetor të konsoliduar, brenda ditës së fundit të muajit shkurt të vitit pasardhës.

27. Nëpunësi i parë autorizues përgatit dhe depoziton te Ministri i Financave raportin vjetor të konsoliduar për kontrollin e brendshëm të sektorit publik, jo më vonë se fundi i muajit prill, duke u mbështetur në deklaratën e cilësisë dhe raportet vjetore të nëpunësve autorizues për sistemin e kontrollit të brendshëm. Ky raport është përmbledhje e raporteve vjetore për menaxhimin financiar dhe kontrollin, dhe auditimin e brendshëm në sektorin publik.

28. Nëpunësi i parë autorizues dhe nëpunësit autorizues të njësive të qeverisjes së përgjithshme përgjigjen për mbajtjen e kontabilitetit, në përputhje me kuadrin ligjor ku mbështetet ky udhëzim dhe me udhëzime të veçanta të Ministrit të Financave.

29. Raportet e monitorimit dhe të zbatimit të buxhetit publikohen nga nëpunësi i parë autorizues në faqen zyrtare të Ministrisë së Financave, sipas afateve të përcaktuara nga Ministri i Financave.

30. Në rast se vihet në dijeni nga struktura përgjegjëse për thesarin për mosmarrëveshje ndërmjet nëpunësit autorizues dhe nëpunësit zbatues të një njësie publike për pagesën e një transaksioni financiar, nëpunësi i parë autorizues vendos nëse duhet të procedohet me pagesën e fondeve publike, të kërkohet një investigim nga titullari i njësisë publike apo të fillojë inspektimi financiar. Në rastin kur vendoset të kryhet investigim ose të nisë inspektimi financiar, pezullon pagesën deri në marrjen e vendimit përfundimtar⁴.

31. Nëpunësi i parë autorizues merr vendim për vendosjen e sanksioneve ndëshkuese për shkelje administrative të ligjit nr.9936 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i cili është i ankimueshëm te Ministri i Financave⁵.

32. Përgjegjësitë e detajuara të nëpunësit të parë autorizues jepen në paragrafë të veçantë të këtij udhëzimi.

Përgjegjësia e titullarit të njësisë së qeverisjes së përgjithshme

33. Titullari është kreu i organit qendror të njësisë së qeverisjes së përgjithshme dhe është përgjegjës për miratimin e rregullave specifike dhe procedurave që duhet të ndiqen në procesin e zbatimit të buxhetit në përputhje me kërkesat e këtij udhëzimi.

34. Titullari monitoron zbatimin e buxhetit nëpërmjet kërkesës së llogarisë ndaj nëpunësit autorizues, duke vendosur mënyrën e raportimit mbi bazë performance, si dhe frekuencën e raportimit.

35. Titullari merr pjesë aktive në vendimet strategjike të menaxhimit nëpërmjet kryesimit të mbledhjeve periodike të grupit të menaxhimit strategjik të njësisë së qeverisjes së përgjithshme⁶.

36. Titullari monitoron funksionimin e sistemit të menaxhimit financiar dhe kontrollit nëpërmjet auditimit të brendshëm.

37. Titullari siguron që nëpunësi autorizues të informohet me raportet vjetore të auditimit të brendshëm të njësisë për mënyrën e funksionimit të sistemit të menaxhimit financiar dhe kontrollit, me qëllim marrjen e masave për përmirësimin e tij dhe hartimit të deklaratës vjetore për cilësinë e sistemit të kontrollit të brendshëm.

Përgjegjësia e nëpunësve autorizues të njësisë së qeverisjes së përgjithshme

⁴ Neni 13, 14, ligji nr.10 296, datë 8.7.2010.

⁵ Neni 71, ligji nr.9936, datë 26.6.2008.

⁶ Krijimi dhe funksionimi i GMS në ref të nenit 27 të ligjit nr. 10 296, datë 8.7.2010.

38. Nëpunësi autorizues është nëpunësi i nivelit më të lartë të menaxhimit të njësisë së qeverisjes së përgjithshme, përgjegjës për zbatimin e menaxhimit financiar dhe kontrollit në të gjitha strukturat dhe programet buxhetore, duke përfshirë planifikimin, zbatimin, monitorimin e kontrolleve të risqeve të lidhura me zbatimin e buxhetit, kontabilitetin dhe raportimin financiar të njësisë së qeverisjes së përgjithshme.

a) Nëpunës autorizues në njësitë e qeverisjes qendrore është punonjësi i administratës publike i nivelit më të lartë të shërbimit civil, pra respektivisht sekretari i përgjithshëm.

b) Në njësitë e qeverisjes së përgjithshme, që nuk janë pjesë e pushtetit ekzekutiv, nëpunës autorizues është punonjësi i nivelit më të lartë menaxhues në vartësi direkte të titullarit. Në njësitë ku nuk ekzistojnë nivele menaxhimi të mesëm apo të lartë, nëpunës autorizues është titullari i njësisë.

c) Nëpunës autorizues në njësitë e qeverisjes vendore është kryetari i njësisë ose zëvendësi i tij, nëse kryetari vendos ta delegojë këtë përgjegjësi. Sipas këtij përcaktimi, nuk mund të jetë nëpunës autorizues asnjë nëpunës tjetër, përveç zëvendësit direkt të titullarit. Në njësitë e qeverisjes vendore relativisht të vogla, pa nivele të brendshme menaxhimi, rekomandohet që kryetari i njësisë të jetë nëpunës autorizues. Si rrjedhim, nënkryetari i njësisë, nëse përmbush kriteret e arsimimit sipas nenit 12 të ligjit nr.10 296 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”, të caktohet nëpunës zbatues i njësisë.

d) Nëpunësi autorizues i nivelit të dytë është drejtuesi i njësisë shpenzuese të vartësisë së njësisë së qeverisjes së përgjithshme me të njëjtat përgjegjësi të nëpunësit autorizues për njësinë shpenzuese që mbulon.

39. Mbi bazën e rregullave të brendshme dhe procedurave të miratuara nga titullari i njësisë së qeverisjes së përgjithshme, përgjegjësitë për zbatimin e buxhetit duhet të shpërndahen nga nëpunësi autorizues nëpërmjet një sistemi delegimesh/ndarje funksionesh me rregulla të qarta dhe të dokumentuara. Çdo individ duhet të jetë i qartë dhe i informuar plotësisht mbi përgjegjësitë e tij.

40. Në çdo njësi të qeverisjes së përgjithshme ndarja e detyrave kryhet duke pasur parasysh që i njëjti punonjës të mos jetë përgjegjës në të njëjtën kohë për propozimin, miratimin, zbatimin, kontabilitetin dhe kontrollin.

41. Nëpunësi autorizues i njësisë së qeverisjes së përgjithshme, si dhe nëpunësi autorizues i nivelit të dytë deri në nivelin e përgjegjësisë që i jepet nga titullari, nuk kanë të drejtë delegimi të angazhimit financiar për njësinë që mbulojnë, si dhe të përgjegjësiave të tjera të përcaktuara në nenin 9 të ligjit nr.10 296 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”.

42. Nëpunësit autorizues të njësisë së qeverisjes së përgjithshme, si dhe nëpunësit autorizues të nivelit të dytë kanë të drejtë delegimi të disa të drejtave lidhur me miratimin e shpenzimeve dhe urdhërimin e pagesave si rregull të drejtuesi i programit buxhetor ose drejtuesit e aktiviteteve kryesore të njësisë në vartësi direkte të tyre në organikën e njësisë. Në autorizimin e delegimit duhet të përcaktohet qartë niveli i kompetencës dhe kufiri kohor, lloji i shpenzimeve ose vlera maksimale e shpenzimit/pagesës që lejohet të urdhërojnë nëpunësi autorizues i deleguar, mënyra e raportimit dhe frekuenca e raportimit të zyrtari delegues. Nuk lejohet delegimi i së drejtës të nëpunësi zbatues i njësisë. Delegimi i së drejtës nuk nënkupton delegimin e përgjegjësisë⁷.

43. Nëpunësit autorizues të njësisë së qeverisjes qendrore i paraqesin nëpunësit të parë autorizues, sa herë që kërkohet, por jo më pak se katër herë në vit, raportet e monitorimit të zbatimit të buxhetit për performancën financiare, produktet dhe objektivat e realizuar për çdo program buxhetor të përcaktuar në vitin e parë të dokumentit përfundimtar të programit buxhetor afatmesëm.

44. Nëpunësit autorizues të të gjitha niveleve të njësisë të varësisë janë përgjegjës dhe i raportojnë nëpunësit autorizues sipas shkallës hierarkike, deri te nëpunësi autorizues i njësisë së qeverisjes së përgjithshme, për statusin e sistemit të kontrollit të brendshëm, për riskun e mashtrimit e të parregullsive dhe të çdo mangësie serioze që pengon realizimin e objektivave, ose risqe, të cilat nuk janë adresuar nga njësia, gjetjet e auditit të brendshëm, masat korrektuese të marra dhe të përmbushura nga nivelet e menaxhimit të njësisë që drejojnë.

45. Nëpunësi autorizues i njësisë së qeverisjes së përgjithshme, sipas pikave 1 dhe 2 të nenit 3 të ligjit nr.10 296, në bazë të vetëvlerësimeve, depoziton te titullari i njësisë publike dhe nëpunësi i parë autorizues një deklaratë dhe raportin përkatës për cilësinë dhe gjendjen e sistemit të kontrollit të brendshëm të njësisë publike që mbulon, për vitin e mëparshëm, jo më vonë se fundi i muajit shkurt të vitit aktual. Për të realizuar detyrimin e tij, nëpunësi autorizues i njësisë publike duhet të zbatojë një sistem të brendshëm raportimi për të marrë

⁷ Neni 15, ligji nr.10 296, datë 8.7.2010.

informacion nga drejtuesit e programeve buxhetore/drejtuesit funksionale dhe njësitë e varësisë, për të mbështetur deklaratën.

46. Përgjegjësi të detajuara të nëpunësit autorizues jepen në vijim të këtij udhëzimi.

Përgjegjësia e nëpunësit zbatues të njësisë së qeverisjes së përgjithshme⁸

47. Nëpunësi zbatues është punonjës i administratës publike, i nivelit më të lartë drejtues për financat brenda njësisë, i cili caktohet nga nëpunësi autorizues dhe ka vartësi direkte prej tij, në pozicion jo më të ulët se sa niveli menjëherë pas tij në strukturën organizative të njësisë. Në varësi të nivelit të njësisë ku është punësuar, në organin qendror të njësisë së qeverisjes së përgjithshme ose në njësinë e vartësisë, i raporton direkt respektivisht nëpunësit autorizues të njësisë së qeverisjes së përgjithshme ose nëpunësit autorizues të nivelit të dytë për garantimin e cilësisë së raportimit periodik për vendimmarrjen në funksion të realizimit të objektivave, si dhe të pasqyrave financiare vjetore të njësisë publike në përputhje me kërkesat e legjislacionit në fuqi dhe rregullat e miratuara nga Ministri i Financave.

48. Në kuadër të zbatimit të buxhetit, nëpunësi zbatues përgjigjet para nëpunësit autorizues përkatës për:

a) Garantimin para miratimit të shkresave/urdrave me karakter financiar, lidhur me ligjshmërinë, rregullshmërinë dhe respektimin e parimeve të economicitetit, efijencës dhe efektivitetit;

c) Rishikim të kostove të veprimtarive të përcaktuara nga drejtuesit e programeve dhe bashkëpunim me këta të fundit, gjatë procesit të shpërndarjes/rishpërndarjes së buxhetit në rolin e sekretarit të grupit të menaxhimit strategjik të njësisë;

ç) Mbikëqyrjen dhe menaxhimin e punonjësve në varësi funksionale të tij;

d) Kontrollin për minimizimin e risqeve gjatë zbatimit të buxhetit për strukturat që drejton;

dh) Dokumentimin e të gjitha transaksioneve financiare dhe të tjera dhe garantimin e gjurmës së auditimit për të gjitha proceset që ndodhin në njësi;

e) Pranimin ose jo të dokumentacionit, bazuar në kontrollet pas faktit, në përputhje me kërkesat e përcaktuara në nenin 13 të ligjit “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin” dhe dispozita të tjera në fuqi;

ë) Mbajtjen e sistemit të kontabilitetit, raportimit për vendimmarrjen, në funksion të realizimit të objektivave, kontabilizimin e plotë, të saktë dhe në kohë të të gjitha transaksioneve, si dhe përgatitjen e pasqyrave financiare të njësisë, në përputhje me rregullat e miratuara nga Ministria e Financave;

g) Garantimin e mbledhjes së borxheve të paarkëtuara dhe në rastet kur nuk është e mundur të mbledhet ky borxh, duhet të ketë dokumentacion të plotë për të vërtetuar që kryen të gjitha përpjekjet për mbledhjen e tij, me përjashtim të rasteve kur përgjegjësia rregullohet me ligje të veçanta;

gj) Garantimin që të gjithë kreditorët të paguhen në kohë dhe në rastet kur kreditorët nuk janë paguar apo në rast ankesash për mospagesë nga kreditorët, nëpunësi zbatues duhet t’ia shpjegojë rrethanat nëpunësit autorizues.

49. Sipas ligjit “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”, neni 12, nëpunësi zbatues ka të drejtë të delegojë disa nga të drejtat e përmendura në pikat c, d, dh, ë, te vartësit e tij funksionale. Në autorizimin e delegimit duhet të përcaktohet qartë niveli i kompetencës dhe kufiri kohor, lloji i shpenzimeve ose vlera maksimale e shpenzimit/pagesës që lejohet të firmosë nëpunësi zbatues i deleguar, mënyra e raportimit dhe frekuenca e raportimit të zyrtari delegues. Delegimi i firmës nuk nënkupton delegim të përgjegjësisë. Nuk delegohet dhënia e opinionit të nëpunësit autorizues për marrjen përsipër të angazhimit financiar.

50. Përgjegjësi të detajuara të nëpunësit zbatues jepen në vijim të këtij udhëzimi.

II. PROCEDURAT STANDARDE TË SHPËRNDARJES DHE RISHPËRNDARJES TË FONDEVE TË BUXHETIT VJETOR

II. 1 Buxheti vjetor

Shpërndarja e fondeve buxhetore

51. Ministri i Financave brenda 5 ditëve të dekretimit nga Presidenti të ligjit të buxhetit vjetor, informon me shkrim nëpunësin e parë autorizues për buxhetet e miratuara nga Kuvendi për çdo njësi të qeverisjes së përgjithshme, i cili këtë informacion e përcjell menjëherë me shkrim te nëpunësit autorizues të çdo njësie të qeverisjes së përgjithshme.

52. Mbështetur në parashikimin e fluksit të hyrjeve të parasë, si dhe për të ruajtur stabilitetin

⁸ Shih nenin 12 dhe 15 të ligjit nr.10 296, datë 8.7.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”.

makroekonomik, nëpunësi i parë autorizues i propozon Ministrin të Financave që shpërndarja e fondeve buxhetore për njësitë e qeverisjes së përgjithshme, për programe dhe zëra shpenzimesh, mund të jetë më pak se sa totali i fondeve të miratuara nga Kuvendi për këto njësi dhe për periudha më pak se një vit.

53. Brenda 10 ditëve nga dekretimi i ligjit të buxhetit vjetor nga Presidenti, dhe pas miratimit nga Ministri i Financave sipas paragrafit 52 të këtij udhëzimi, nëpunësi i parë autorizues informon me shkrim:

a) Nëpunësit autorizues të çdo njësie të qeverisjes qendrore për shpërndarjen e fondeve buxhetore, sipas klasifikimit buxhetor;

b) Nëpunësit autorizues të çdo njësie të qeverisjes qendrore për të ardhurat e parashikuara për t'u mbledhur prej tyre;

c) Njësitë e qeverisjes vendore për shpërndarjen e fondeve për transfertat e pakushtëzuara;

d) Njësitë e fondeve speciale.

54. Gjatë procesit të shpërndarjes dhe rishpërndarjes së fondeve buxhetore, nëpunësi i parë autorizues mbështetet nga struktura përgjegjëse për buxhetin në Ministrinë e Financave, e cila bën të vlefshme fondet buxhetore në sistemin informatik financiar të qeverisë për secilën nga nivelet e njësive të qeverisjes së përgjithshme.

II. 2 Buxheti i Shtetit

Detajimi i fondeve buxhetore

55. Nëpunësit autorizues të njësive të qeverisjes qendrore mbështetur në informacionin e marrë nga nëpunësi i parë autorizues, krahasojnë buxhetin e planifikuar me buxhetin e miratuar për njësinë që mbulojnë, dhe organizojnë procesin e detajimit të fondeve për organin qendror dhe për njësitë e vartësisë.

56. Nëpunësit autorizues të nivelit të dytë, për njësitë e vartësisë direkt nga titullari:

a) Krahasojnë buxhetin e miratuar, të dërguar nga nëpunësi autorizues me buxhetin e planifikuar dhe bëjnë rregullimet përkatëse në rastet kur ka ndryshime;

b) Bëjnë detajimin e buxhetit vjetor për të gjitha nivelet e njësive shpenzuese që drejtojnë (nëse ka nivele të tjera vartësie), mbi bazën e ligjit të buxhetit vjetor, sipas klasifikimit buxhetor deri në nivel artikulli dhe e dërgojnë zyrtarisht te nëpunësi autorizues.

57. Nëpunësi autorizues, mbështetur nga nëpunësi zbatues dhe drejtuesit e programeve, kryen të njëjtat kontrolle si më lart dhe miraton dokumentin e detajimit të buxhetit për njësinë e qeverisjes qendrore.

58. Detajimi i buxhetit vjetor dërgohet nga nëpunësit autorizues të njësive të qeverisjes qendrore zyrtarisht dhe në formë elektronike te Ministria e Financave. Pasi miratohet nga nëpunësi i parë autorizues, detajimi i buxhetit dërgohet zyrtarisht te çdo njësi qendrore dhe bëhet i vlefshëm për zbatim vetëm pasi regjistrohet në sistemin informatik financiar të qeverisë nga struktura përgjegjëse për buxhetin.

59. Plani vjetor i buxhetit, akorduar nga Ministria e Financave për buxhetin qendror në nivel titulli, kapitulli dhe artikulli, përfaqëson limitin maksimal të lejuar për t'u shpenzuar nga njësitë shpenzuese dhe struktura përgjegjëse për thesarin. Gjatë detajimit të planit të buxhetit, njësitë e qeverisjes qendrore më parë shpërndajnë fonde për të paguar detyrimet e prapambetura të viteve të kaluara për të gjitha llojet e shpenzimeve.

60. Procedura të veçanta zbatohen për detajimin e fondeve buxhetore të miratuara me ligjin vjetor të buxhetit si më poshtë:

a) Fondet buxhetore, të cilat nuk shpenzohen në strukturën ku ato miratohen (si: Fondi Rezervë i Këshillit të Ministrave, Fondi i Kontigjencës, Fondi Rezervë për Rritjen e Pagave dhe Pensioneve, Fondi i Veçantë etj.) bëhen të vlefshme në sistemin informatik financiar të qeverisë nga struktura përgjegjëse për buxhetin në Ministrinë e Financave. Fondi për shërbimin e borxhit detajohet nga struktura përgjegjëse për borxhin dhe bëhet i vlefshëm në sistemin informatik financiar të qeverisë nga struktura përgjegjëse për buxhetin;

b) Fondet e Buxhetit të Shtetit për arsimin e lartë shpërndahen në formën e grandit. Grandi për çdo universitet shpërndahet në fillim të vitit nga ministria përgjegjëse për arsimin dhe shkencën. Universitetet nëpërmjet organeve kolegjiale detajojnë këtë grand sipas njësive shpenzuese dhe zërave përkatës të buxhetit. Plani i detajuar sipas vendimit të këshillit administrativ, depozitohet nga universitetet te nëpunësi i parë autorizues, i cili e bën të vlefshme rishpërndarjen e fondeve në sistemin informatik financiar të qeverisë nëpërmjet strukturës përgjegjëse për buxhetin në Ministrinë e Financave. Një kopje e planit të detajuar së bashku me një kopje të vendimit të këshillit administrativ, i dërgohet për njoftim ministrisë përgjegjëse për

arsimin dhe shkencën;

c) Detajimi fillestar i buxhetit gjyqësor, të miratuar në nivel njësie shpenzuese, bëhet nga njësia përgjegjëse për administrimin e buxhetit gjyqësor⁹ dhe depozitohet te nëpunësi i parë autorizues;

d) Fondet për Qendrën Kombëtare të Regjistrimit (QKR) dhe Qendrën Kombëtare të Licencimit (QKL) janë të planifikuara si transfertat në planin e ministrisë përgjegjëse për ekonominë tregtinë dhe energjetikën. Fondet e QKR-së për Qendrat e Regjistrimit (QR) të bashkive, si edhe fondet e QKL-së për Qendrat e Licencimit (QL) të bashkive, pas detajimit sipas klasifikimit buxhetor ekonomik, paraqiten për rishpërndarje te nëpunësi i parë autorizues, në strukturën përgjegjëse për buxhetin, e cila e regjistron në sistemin informatik financiar të qeverisë;

e) Fondet për kryerjen e pagesave për shpërblim të menjëhershëm në zbatim të ligjit nr.8097, datë 21.3.1996 “Për pensionet shtetërore suplementare të personave që kryejnë funksione kushtetuese dhe të punonjësve të shtetit”, të ndryshuar, janë të planifikuara në buxhetin e Ministrisë së Financave dhe përdoren në bazë të kërkesës së paraqitur nga njësitë e qeverisjes qendrore.

61. Detajimi i planit vjetor të shpenzimeve me burim të ardhurat e veta për njësi shpenzuese, bëhet në të njëjtën mënyrë si për shpenzimet e tjera buxhetore. Ky detajim dërgohet nga njësitë e qeverisjes qendrore në strukturën përgjegjëse për buxhetin në Ministrinë e Financave dhe pasi miratohet nga nëpunësi i parë autorizues, detajimi bëhet i vlefshëm për zbatim në sistemin informatik financiar të qeverisë.

62. Të gjitha njësitë e qeverisjes së përgjithshme janë përgjegjëse për ekzekutimin e vendimeve gjyqësore të formës së prerë në ngarkim të tyre, brenda buxhetit vjetor të miratuar. Titullarët e njësive të qeverisjes së përgjithshme analizojnë të gjitha vendimet gjyqësore dhe kërkojnë nxjerrjen e përgjegjësisë administrative. Vendimi gjyqësor nuk likuidohet pa aktin e titullarit që provon gjurmën e auditimit të këtij procesi.

63. Ministrisë së Financave çdo vit i planifikohet një fond i caktuar për zbatim të vendimeve gjyqësore që lidhen me detyrimet e buxhetit të shtetit. Ky fond përdoret rast pas rasti nga struktura përkatëse e Ministrisë së Financave me miratim të nëpunësit të parë autorizues. Vendimet e gjykatave ndërkombëtare ekzekutohen nga Ministria e Financave me fondin rezervë të buxhetit nëse nuk ka fond të mjaftueshëm të miratuar për Ministrinë e Financave.

64. Vendimet gjyqësore që lidhen me privatizimin, ekzekutohen nga Ministria e Financave, nga të ardhurat nga privatizimi të arkëtuara në vitin buxhetor korent, pavarësisht se të ardhurat nga shitja e aktiveve të lidhura me vendimin gjyqësor, janë derdhur në vitet e mëparshme apo në favor të njësive të tjera të qeverisjes së përgjithshme në përputhje me legjislacionin e kohës kur është kryer privatizimi.

65. Plani i investimeve, i detajuar nga njësitë e qeverisjes qendrore në nivel projekti, mban parasysh këtë radhë prioritare:

- a) Investimet në proces nga viti i kaluar;
- b) Objektet e investimeve të paraqitura në Kuvend, gjatë shqyrtimit të projektbuxhetit;
- c) Bashkëfinancimet e Buxhetit të Shtetit në projektet me financime të huaja;
- d) Investimet sipas prioriteteve sektoriale të miratuara në programin buxhetor afatmesëm.

66. Nëse në listën e investimeve të detajuara nga njësitë e qeverisjes qendrore, ka objekte të reja nga lista e paraqitur në momentin e miratimit të projektbuxhetit të vitit, nëpunësi i parë autorizues e përfshin në listën përfundimtare vetëm kur objekti ka kaluar në procedurat e miratimit të investimeve publike.

67. Nëse në listën fillestare të detajuar të projekteve të investimeve nga njësitë e qeverisjes qendrore, listohen projekte që paraqesin kontrata të punimeve shtesë, çelja e tyre do të bëhet nga nëpunësi i parë autorizues me miratim paraprak nga Ministri i Financave, bazuar në relacionin mbi domosdoshmërinë e tyre. Rialokimet e fondeve për projektet e investimeve gjatë vitit buxhetor kryhen nga Ministri i Financave.

68. Këshillave përkatës të organeve të qeverisjes vendore u rekomandohet të ndjekin rregullat e mësipërme, kur miratohet detajimi i investimeve sipas projekteve, si pjesë e buxhetit vendor.

69. Menaxhimi i projekteve me financim të huaj, pavarësisht se ato zbatojnë rregullat e sistemit të thesarit apo zbatohen jashtë tij (skema e plotë ose e pjesshme e thesarit), i nënshtrohen të gjitha rregullave të përcaktuara në këtë udhëzim për menaxhimin e fondeve publike, me përjashtim të rasteve kur parashikohet

⁹ Ref. ligji nr.8363, datë 1.7.1998 “Për krijimin e Zyrës së Administrimit të Buxhetit Gjyqësor”.

ndryshe në marrëveshjet përkatëse.

70. Fondet përkatëse nga financimi i huaj, si për rastin kur funksionojnë sipas skemës së plotë të thesarit ashtu edhe kur funksionojnë sipas skemës së pjesshme, kur nuk përdoren brenda vitit buxhetor, mbarten në vitin pasardhës dhe nuk i nënshtrohen kufizimeve të tjera që zbatohen për fondet buxhetore sipas këtij udhëzimi.

71. Për financimet e huaja që zbatojnë skemën e plotë të thesarit, struktura përgjegjëse e thesarit miraton kërkesën për shpërndarje nga njësia e menaxhimit/zbatimit të projektit, bazuar në aktmarrëveshjet e lidhura dhe konfirmimet për disbursimin e fondeve në Bankën e Shqipërisë dhe i bën të vlefshme në sistem të thesarit. Për fondet e papërdorura nga viti i kaluar buxhetor, në fillim të vitit pasardhës bëhet çelja e fondit të mbartur për shpenzim.

Rishpërndarja e fondeve buxhetore

72. Rishpërndarja e fondeve buxhetore është pjesë e procesit të azhurnimit të politikave të programuara në fillim të vitit dhe të detajuara sipas strukturës përkatëse buxhetore.

73. Në njësinë e qeverisjes qendrore, rishpërndarja e fondeve iniciohet nga njësia shpenzuese e vartësisë dhe/ose nga organi qendror i njësisë, ku përfshihen drejtuesit e programeve buxhetore dhe nëpunësit autorizues të të gjitha niveleve sipas hierarkisë së brendshme të njësisë qendrore.

74. Çdo kërkesë për fonde shtesë ose rishpërndarje fondesh shoqërohet me analizë ku identifikohet arsyeja, rezultatet e pritshme, kontributi në arritjen e qëllimit dhe objektivave dhe risqet e lidhura, pakësimet e mundshme dhe pasojat.

75. Nëpunësi autorizues gjatë procesit të shqyrtimit të kërkesave mbështetet nga nëpunësi zbatues. Nëpunësi zbatues kontrollon nëse kërkesa është në përputhje me buxhetin e miratuar, përmbledh kërkesat e drejtuesve të programeve dhe procedon si vijon:

a) Miraton rishpërndarjet e fondeve brenda të njëjtit program, kapitull dhe artikull të shpenzimeve korente, midis njësive të ndryshme shpenzuese në vartësi të njësisë qendrore që mbulon;

b) Propozon te titullari projektvendimin për Këshillin e Ministrave për rastet e rishpërndarjeve të fondeve ndërmjet programeve buxhetore. Projektvendimi dërgohet nga titullari i njësisë së qeverisjes qendrore për mendim te Ministri i Financave së bashku me raportin e analizës sipas paragrafit 74;

c) Depoziton zyrtarisht pranë nëpunësit të parë autorizues, kërkesën për fonde shtesë apo rishpërndarje fondesh që sjellin ndryshime midis kapitujve dhe artikujve buxhetorë dhe/ose projekteve të investimeve brenda një programi buxhetor. Kërkesa shoqërohet me raportin analizë sipas paragrafit 74.

76. Mbështetur në kërkesën për rishpërndarje fondesh dhe analizën e paraqitur te nëpunësi i parë autorizues:

a) Rishpërndarjet e fondeve nga një program në tjetrin, brenda së njëjtës njësi të qeverisjes qendrore apo midis programeve të njësive të ndryshme të qeverisjes qendrore, bëhen vetëm me miratim të Këshillit të Ministrave dhe nuk tejkalojnë 10% të shumës totale të shpenzimeve korente apo shpenzimeve totale kapitale të programit të miratuar. Transferimet, në zbatim të vendimeve të Këshillit të Ministrave, kryhen në përputhje me procedurat për rishpërndarjen e fondeve;

b) Rishpërndarjet e fondeve të projekteve të investimeve brenda të njëjtit program të njësisë së qeverisjes qendrore miratohen nga Ministri i Financave pa cenuar burimet e financimit (buxheti, financimi i huaj, të ardhurat dytësore);

c) Rishpërndarjet e fondeve buxhetore korente nga një kapitull dhe artikull në një tjetër, brenda të njëjtit program, miratohen nga nëpunësi i parë autorizues, pa cenuar burimet e financimit (buxheti, financimi i huaj, të ardhurat dytësore).

Kërkesat për rishpërndarje sipas germave “a”, “b” dhe “c” të paraqitura zyrtarisht dhe elektronikisht miratohen në nivel vjetor dhe regjistrohen nga struktura përgjegjëse për buxhetin në sistemin informatik financiar të qeverisë.

77. Mbështetur në njoftimin/kërkesën e nëpunësit autorizues të njësisë së qeverisjes qendrore, respektivisht sipas paragrafit 75 (a) dhe paragrafit 76 (c) të këtij udhëzimi, për rishpërndarje të fondeve buxhetore ndërmjet njësive shpenzuese të vartësisë, procedohet si vijon:

a) Struktura përgjegjëse e thesarit në degë, me marrjen e njoftimit nga njësia e qeverisjes qendrore, bllokun menjëherë veprimet e njësive shpenzuese respektive për pagesat nga fondet buxhetore si më lart;

b) Nëpunësi i parë autorizues, nëpërmjet strukturës përgjegjëse për buxhetin në Ministrinë e

Financave, bën të vlefshëm transaksionin në sistemin informatik financiar të qeverisë, njofton zyrtarisht njësinë qendrore për miratimin e kërkesës, si dhe njofton elektronikisht strukturën përgjegjëse të thesarit në degë.

78. Nëpunësi autorizues i njësisë së qeverisjes qendrore njofton zyrtarisht drejtuesit e programeve buxhetore dhe nëpunësit autorizues të nivelit të dytë/të gjithë drejtuesit funksionalë për rishpërndarjet ose shtesat e fondeve të miratuara sipas përcaktimeve të paragrafëve 75, 76 të këtij udhëzimi.

79. Numri i rishpërndarjeve të fondeve buxhetore për çdo njësi të qeverisjes qendrore mund të përbëjë një nga treguesit për vlerësimin e performancës gjatë zbatimit të buxhetit.

80. E drejta e njësisë së qeverisjes së përgjithshme për rishpërndarjen e fondeve të miratuara për vitin buxhetor, ushtrohet deri në datën 15 nëntor të çdo viti, e cila konsiderohet data e fundit e paraqitjes së kërkesës te nëpunësi i parë autorizues.

81. Për rishpërndarjet e fondeve të miratuara me vendim të Këshillit të Ministrave, zbatohen ato rishpërndarje, për të cilat kërkesa nga njësia qendrore është paraqitur te nëpunësi i parë autorizues para datës 15 nëntor të vitit buxhetor korrent.

82. Transferimi i fondeve për:

- a) Përdorimin e fondit rezervë të Buxhetit të Shtetit;
- b) Përdorimin e fondit të kontigjencës;
- c) Përdorimin e fondit rezervë për rritjen e pagave dhe pensione;
- d) Përdorimin e fondit të veçantë;
- e) Për kryerjen e pagesave për shpërblimin e menjëhershëm, të përcaktuara në paragrafin 60 (e) të këtij udhëzimi;

f) Për kryerjen e pagesave për ekzekutimin e vendimeve gjyqësore sipas paragrafit 62 të këtij udhëzimi nuk i nënshtrohen kufizimit të përcaktuar në paragrafin 80 të këtij udhëzimi.

Transferimet e fondeve të pashpërndara si ato të përmendura në pikat (a), (b), (c) të këtij paragrafi bëhen me vendim të Këshillit të Ministrave dhe zbatohen me kërkesë të nëpunësit autorizues të njësisë qendrore dhe miratim të nëpunësit të parë autorizues. Po me miratim të nëpunësit të parë autorizues kryhen edhe ekzekutimet e vendimeve gjyqësore sipas paragrafit 63. Të gjitha përdorimet e fondeve të pikave (d), (e) bëhen me kërkesë të nëpunësit autorizues të njësisë së qeverisjes qendrore dhe miratim të Ministrit të Financave.

Numri i punonjësve buxhetorë

83. Limiti maksimal i numrit të punonjësve buxhetorë përbëhet nga numri organik i punonjësve, numri i punonjësve me kontratë të përkohshme pune dhe numri rezervë i punonjësve.

84. Numri i punonjësve në organikë, për njësitë e qeverisjes qendrore, është i përcaktuar në ligjin vjetor të buxhetit.

a) Për numrin organik të punonjësve, nëpunësi autorizues i çdo njësie të qeverisjes qendrore, në zbatim të ligjit vjetor të buxhetit detajon sipas strukturës buxhetore, numrin e punonjësve të njërive shpenzuese në varësi të saj dhe e depoziton atë pranë nëpunësit të parë autorizues. Në rast të kundërt, Ministri i Financave bllokun pagesën e pagave të punonjësve të njësisë së qeverisjes qendrore përkatëse. Struktura përgjegjëse për buxhetin e regjistron në sistemin informatik financiar të qeverisë numrin e punonjësve për çdo njësi shpenzuese, duke depozituar shkresën e miratimit nga nëpunësi i parë autorizues, pranë strukturës përgjegjëse për thesarin në nivel dege. Nga ky rregull përjashtohet depozitimi i numrit të punonjësve të Shërbimit Informativ Shtetëror, i cili e paraqet vetëm te nëpunësi i parë autorizues, përkatësisht te struktura përgjegjëse për buxhetin.

b) Nëpunësi autorizues i çdo njësie të qeverisjes qendrore, në rastet e ndryshimit të numrit organik të punonjësve, mbi bazën e daljes së akteve ligjore/nënligjore apo ndryshimeve strukturore, dërgon pranë nëpunësit të parë autorizues kërkesën për ndryshim të numrit të punonjësve, i cili i bën të vlefshëm në sistemin informatik financiar të qeverisë nëpërmjet strukturës përgjegjëse për buxhetin. Çdo ndryshim i numrit të punonjësve nga një njësi shpenzuese tek tjetra, shoqërohet detyrimisht me aktin përkatës të miratimit të strukturës së njërive shpenzuese.

c) Struktura përgjegjëse për thesarin në nivel dege verifikon dhe regjistron në sistemin informatik financiar, numrin faktik të punonjësve për çdo njësi shpenzuese, mbështetur në listëpagesat dhe në numrin e miratuar të punonjësve.

85. Në analogji me paragrafin 84 do të veprohet edhe për numrin e punonjësve me kontratë të

përkohshme për të gjitha njësitë e qeverisjes qendrore, pasi të miratohet numri maksimal në përputhje me standardet e përcaktuara për aktivitetet sezonale/të përkohshme të veprimtarive të njësive shpenzuese. Shpenzimet do të përballohen me fondet e planifikuara në shpenzimet korente vjetore. Struktura përgjegjëse për buxhetin njofton zyrtarisht strukturën përgjegjëse për thesarin në degë për numrin e punonjësve buxhetorë të miratuar me kontratë të përkohshme, e cila procedon me kontrollet mujore në të njëjtën mënyrë si për punonjësit në organikë.

Subvencionet

86. Për të gjitha llojet e subvencioneve, zbatohen udhëzimet që lidhen me planifikimin dhe zbatimin e tyre, të cilat ndryshojnë kur lind nevoja e përmirësimit të procedurave, rregullave apo afateve. Çelja e fondit të planifikuar për subvencion për vitin buxhetor do të kushtëzohet nga miratimi i këtij subvencioni nga komisioni i ndihmës shtetërore. Subvencioni nuk do të çelet pa marrë miratimin nga ky komision me përjashtim të subvencioneve për tekstet shkollore, shërbimet qeveritare.

87. Dhënia e subvencionit bëhet sipas afateve të përcaktuara në udhëzimet përkatëse, por duke respektuar detajimin e subvencionit në periudha mujore. Çelja e fondeve të subvencionit bëhet për njësinë publike dhënëse dhe jo për përfituesin.

Fondi rezervë i Buxhetit të Shtetit dhe fondi i kontingjencës

88. Fondi rezervë i Buxhetit të Shtetit përdoret vetëm për rastet e financimit të shpenzimeve, të cilat nuk njihen dhe janë të pamundura të parashikohen gjatë procesit të përgatitjes së buxhetit. Miratimi i përdorimit të tij bëhet me vendim të Këshillit të Ministrave¹⁰.

89. Kërkesa për përdorim të këtij fondi kalon në këto faza:

a) Ministritë e linjës paraqesin te Ministri i Financave një projekt, me të cilin argumentojnë nevojat për shtesë fondesh, pamundësinë për t'u përballuar nëpërmjet rialokimit të fondeve brenda sistemit nisur nga analiza e realizimit të buxhetit për periudhën raportuese, emergjencën e problemit dhe pamundësinë e parashikimit në procesin buxhetor etj.

b) Ministri i Financave, pas shqyrtimit të kërkesave dhe analizës së tyre, jep vërejtjet dhe sugjerimet, të cilat duhet të sqarohen dhe të plotësohen detyrimisht kur të përgatitet projektvendimi përfundimtar;

c) Me mendimin e ministrive të interesuara dhe atë të Ministrit të Financave, projektvendimi paraqitet në Këshillin e Ministrave.

90. Fondi i kontingjencës përdoret sipas përcaktimit në ligjin e buxhetit vjetor, për të përballuar efektet e mosrealizimit të të ardhurave, nevojën e kryerjes së financimeve të reja dhe shtimin e financimeve mbi fondet e miratuara të programeve ekzistuese.

II. 3 Buxheti vendor

Rregulla dhe kriteret për përdorimin e buxhetit vendor

91. Hartimi dhe zbatimi i buxhetit vendor bazohet në dispozitat e ligjit nr.8652, datë 31.7.2000 "Për organizimin dhe funksionimin e qeverisjes vendore", ligjit nr.9936, datë 26.6.2008 "Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë", akte të tjera ligjore, si dhe akte nënligjore të nxjerra në zbatim të tyre.

92. Nëpunësi i parë autorizues, brenda 10 ditëve pas miratimit nga Këshilli i Ministrave të buxhetit vjetor dhe programit buxhetor afatmesëm, të rishikuar, njofton çdo njësi të qeverisjes vendore për transfertat nga njësitë e qeverisjes qendrore.

93. Transferta e pakushtëzuar vjetore për njësitë e qeverisjes vendore e miratuar me ligjin vjetor të buxhetit ndahet në tremujorë nga nëpunësi i parë autorizues dhe bëhet i vlefshëm në sistemin informatik nga struktura qendrore përgjegjëse për thesarin.

94. Çdo njësi e qeverisjes vendore rishikon dhe përgatit buxhetin përfundimtar për miratim në këshillin e saj. Buxheti së bashku me anekset përkatëse dhe me vendimin e këshillit, brenda 7 ditëve nga miratimi, duhet të dërgohet në prefekturën e qarkut. Pas verifikimit të vendimit të këshillit për buxhetin nga prefekti i qarkut në përputhje me kompetencat sipas ligjit "Për prefektin", edhe në rastin kur prefekti e ka kthyer pa miratim, por këshilli nuk e merr parasysh vendimin e prefektit, pasqyrat e buxhetit vjetor (të ardhurat sipas burimit të tyre dhe shpenzimet) dërgohen në strukturën përgjegjëse për thesarin në degë për zbatim, në përputhje me rregullat dhe formatet e kërkuara nga kjo e fundit për regjistrim në sistemin informatik financiar të qeverisë. Deri në miratimin e buxhetit nga këshilli i njësive së qeverisjes vendore të buxhetit vendor, kryetari i njësive së qeverisjes vendore autorizon të kryhen çdo muaj shpenzime deri në 1/12 e shpenzimeve faktike të

¹⁰ Sipas nenit 5 të ligjit nr.9936, datë 26.6.2008.

buxhetit vendor në vitin buxhetor paraardhës, por brenda totalit të grandit, të të ardhurave të arkëtuara gjatë vitit korent dhe atyre të trashëguara nga viti paraardhës. Pra, nëse ky total rezulton më i vogël se 1/12 e shpenzimeve faktike të vitit paraardhës, shpenzimet nuk duhet të kalojnë këtë total.

95. Njësitë e qeverisjes vendore i bëjnë publike të gjitha vendimet e këshillave të organeve të pushtetit vendor që kanë të bëjnë me përdorimin e fondeve që i vihen në dispozicion nga pushteti qendror, si dhe të fondeve të krijuara nga burimet e veta.

96. Në rastet e miratimit të buxhetit në nivel programi, rishpërndarjet:

a) Ndërmjet programeve miratohen nga këshilli i njësisë së qeverisjes vendore;

b) Ndërmjet projekteve të investimeve, brenda të njëjtut program, miratohen nga kryetari i njësisë së qeverisjes vendore;

c) Ndërmjet zërave të shpenzimeve korente, brenda të njëjtut program, miratohen nga kryetari i njësisë së qeverisjes vendore;

d) Brenda të njëjtut program dhe zërit të shpenzimeve korente, ndërmjet njësive të ndryshme shpenzuese, miratohen nga nëpunësi autorizues i njësisë së qeverisjes vendore, nga e cila varet njësia shpenzuese.

97. Çdo ndryshim i buxhetit gjatë vitit do të ndjekë të njëjtën rrugë procedurale të miratimit të buxhetit në fillim të vitit. Njësitë e qeverisjes vendore kanë të drejtë, sipas ligjit të organizimit dhe funksionimit të qeverisjes vendore, të bëjnë rishikimin e buxhetit të miratuar në përputhje me realizimin e të ardhurave dhe me ndryshimin e prioriteteve gjatë vitit.

98. Transferta e pakushtëzuar së bashku me të ardhurat e veta të njësive të qeverisjes vendore regjistrohen në sistemin informatik financiar të qeverisë si të ardhura të njësive vendore. Shpenzimet e këtyre fondeve do të pasqyrohen në strukturën përkatëse buxhetore. Struktura përgjegjëse për thesarin autorizon vetëm ato shpenzime vendore, të cilat janë të përfshira në buxhetin e njësive vendore të miratuar nga këshilli përkatës i saj.

99. Transferta e pakushtëzuar që nuk përdoret plotësisht gjatë vitit buxhetor mbartet për vitin e ardhshëm.

100. Në buxhetin e njësive të qeverisjes vendore, do të pasqyrohen të gjitha të ardhurat, shpenzimet dhe financimet në pushtetin vendor. Buxheti vendor është unik, të ardhurat dhe shpenzimet paraqiten sipas shërbimeve dhe zërave, pavarësisht nga burimi i financimit. Fondet e kushtëzuara për financimin e funksioneve që nuk janë transferuar ose deleguar te njësitë e qeverisjes vendore nuk janë të ardhura vendore dhe nuk miratohen si pjesë përbërëse e buxhetit të njësive vendore përkatëse. Këshillat duhet të vendosin vetëm për objektet me të cilat do të konkurrohet për përfitimin nga fondi i zhvillimit të rajoneve, megjithëse këto fonde janë të kushtëzuara. Buxheti vendor është i balancuar, përveç rasteve kur merret hua për financimin e projekteve të investimeve.

101. Në miratimin e fondeve sipas programeve dhe zërave të shpenzimeve, më parë do të mbulohen detyrimet e papaguara nga viti i mëparshëm dhe pastaj fondet për të financuar veprimtarinë e vitit në vazhdim.

102. Njësitë e qeverisjes vendore, zbatojnë edhe detyrimet financiare që rrjedhin nga vendimet gjyqësore të formës së prerë në ngarkim të tyre.

103. Njësitë e qeverisjes vendore duhet të depozitojnë strukturën dhe numrin e punonjësve në strukturën përgjegjëse për thesarin në degë krahas me depozitim të vendimit të këshillit të kësaj njësie për miratimin e buxhetit, si dhe brenda datës 31 mars të dërgojnë pranë nëpunësit të parë autorizues, përkatësisht strukturës përgjegjëse për buxhetin numrin e punonjësve për çdo njësi të qeverisjes vendore.

Të ardhurat e njësive të qeverisjes vendore

104. Të ardhurat e miratuara në buxhetin e njësive të qeverisjes vendore përfshijnë:

a) Të ardhurat tatimore, janë të ardhurat e parashikuara sipas sistemit të taksave vendore të përcaktuara me ligjin nr.9632, datë 30.10.2006 “Për sistemin e taksave vendore”, të ndryshuar dhe ligjin nr.9975, datë 28.7.2008 “Për taksat kombëtare”, i ndryshuar”;

b) Të ardhurat jotatimore ku futen të ardhurat nga shërbimet e ndryshme, të ardhurat nga shitja dhe dhënia me qira e pronave (trojeve etj.), nga kontributet, sponsorizimet, gjobat etj.;

c) Të ardhurat nga huaja e tregut financiar ose bankar brenda ose jashtë vendit;

d) Të ardhurat e krijuara nga njësitë e varësisë së qeverisjes vendore, të cilat përdoren nga vetë njësia

ku krijohen;

e) Të ardhurat nga qenia si agjent tatimor.

f) Të ardhurat nga gjobat dhe penalitetet e ndryshme.

g) Të ardhurat nga kuotat e anëtarësisë së komunave dhe bashkive për këshillin e qarkut.

h) Transferta e pakushtëzuar nga pushteti qendror.

i) Transferta e kushtëzuar nga pushteti qendror (për funksione që miratohen në buxhetin e njësisë së qeverisjes vendore) dhe

j) Të ardhura të tjera të përcaktuara me ligje të veçanta.

Huamarrja e qeverisjes vendore

105. Në bazë të ligjit nr.9869, datë 4.2.2008 “Për huamarrjen e qeverisjes vendore”, dhe nenit 58 të ligjit nr.9936, datë 26.6.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, njësitë e qeverisjes vendore kanë të drejtë të marrin hua. Rregullat, kriteret, procedurat dhe dokumentacioni për marrjen hua nga njësitë e qeverisjes vendore; si dhe transparenca, bashkëpunimi dhe raportimi me strukturat e qeverisjes qendrore jepen me udhëzime të veçanta të Ministrit të Financave.

106. Huamarrja për pushtetin vendor, nga tregu i brendshëm dhe i jashtëm, do të jetë e kushtëzuar nga: 1) limiti i borxhit publik, 2) performanca e treguesve fiskalë të njësive vendor, dhe 3) vlerësimi me shkrim i Ministrit të Financave për çdo aplikim rast pas rasti.

107. Ministri i Financave urdhëron çeljen e llogarisë bankare tranzite në bankën e nivelit të dytë me kërkesë të njësive vendore: bashki, komunë, këshill qarku (kërkesa ka bashkëlidhur marrëveshjen e huas dhe i dërgohet respektivisht strukturës përgjegjëse për borxhin dhe strukturës përgjegjëse për thesarin.

108. Banka e nivelit të dytë bën çeljen e llogarisë bankare, në të cilën disbursohen kështet e huamarrjeve të veçanta në emër të çdo njësie vendore huamarrëse. Banka njofton strukturën përgjegjëse për thesarin për numrin e llogarisë bankare. Me kalimin e disbursimit (hyrjes së mjeteve monetare), banka e nivelit të dytë dërgon nxjerrjen e llogarisë bankare në strukturën përgjegjëse për thesarin në degë ku vepron njësia vendore.

109. Shuma e disbursuar nga njësia vendore duhet të shpërndahet dhe alokohet (pasi dega e THESARIT rakordon me njësinë vendore dhe në bazë të kërkesës për rritje të autorizuar) për t’u përdorur në përputhje me kërkesat e marrëveshjes së huamarrjes.

110. Shlyerja e borxhit nga njësitë e qeverisjes vendore bëhet duke zbatuar procedurat për kryerjen e shpenzimeve publike dhënë në këtë udhëzim.

111. Fondet nga huaja vendore për financimin e projekteve të investimit regjistrohen si një zë më vete dhe raportohen periodikisht sipas udhëzimit specifik të Ministrit të Financave. Nëse si garanci për huan vendore është vendosur, “interceptimi i financimit”, njësia vendore depoziton një kopje të marrëveshjes së huas dhe/ose të marrëveshjes së interceptimit me bankën përkatëse pranë strukturës përgjegjëse të thesarit në degën ku kryen veprimet buxhetore njësia vendore në fjalë. Në rast mospërmbylljeje të detyrimeve kontraktuale financiare midis bankës/njesisë publike, struktura përgjegjëse për thesarin me kërkesë të kredidhënësit zbaton urdhrin e pagesës së kështit të papaguar sipas parashikimit kontraktual, duke prekur të ardhurat e pakushtëzuara (të ardhurat nga taksat; tarifat; të ardhura të tjera jotatimore, si dhe grandin e pakushtëzuar) të njësive vendore në fjalë.

112. Në Ministrinë e Financave, struktura përgjegjëse për borxhin paraqet te struktura përgjegjëse për buxhetin, planifikimin e disbursimeve të kredisë, të shlyerjes së borxhit dhe fondeve garant të tij në zbatim të marrëveshjeve të huamarrjes vendore për çdo njësi vendore. Transaksioni i huamarrjes së brendshme është pjesë e raportimit mujor të strukturës përgjegjëse për thesarin.

Shpenzimet e njësive të qeverisjes vendore

113. Shpenzimet e miratuara në buxhetin e njësive të qeverisjes vendore përfshijnë:

a) shpenzimet për funksionet e veta (ekskluzive);

b) shpenzimet për funksionet e përbashkëta;

c) shpenzimet për funksionet e deleguara.

114. Në shpenzimet për funksionet e veta, përfshihen shpenzimet e çdo natyre ekonomike që parashikohen të bëhen:

Në fushën e infrastrukturës dhe të shërbimeve publike:

a) furnizimi me ujë të pijshëm;
b) funksionimi i sistemit të kanalizimeve të ujërave të bardha, të ujërave të zeza dhe kanaleve mbrojtëse të zonave të banuara;
c) ndërtimi, rehabilitimi dhe mirëmbajtja e rrugëve me karakter vendor, trotuareve dhe shesheve publike;

ç) ndriçimi i mjediseve publike;

d) funksionimi i transportit publik urban;

dh) administrimi i varrezave dhe garantimi i shërbimit të varrimit;

e) shërbimi i dekorit;

ë) administrimi i parqeve, lulishteve dhe zonave të gjelbëruara publike;

f) grumbullimi, largimi dhe përpunimi i mbeturinave;

g) planifikimi urban, menaxhimi i tokës dhe strehimi sipas mënyrës së përcaktuar me ligj.

Shërbimet me karakter social, kulturor e sportiv:

a) ruajtja dhe zhvillimi i vlerave kulturore dhe historike vendore, organizimi i veprimtarive dhe administrimi i institucioneve përkatëse;

b) organizimi i veprimtarive sportive, çlodhëse e argëtuese dhe administrimi i institucioneve përkatëse;

c) shërbimi social dhe administrimi i tyre etj.

Zhvillimi ekonomik vendor:

a) përgatitja e programeve të zhvillimit ekonomik vendor;

b) ngritja dhe funksionimi i tregjeve publike dhe i rrjetit të tregtisë;

c) zhvillimi i biznesit të vogël, si dhe zhvillimi i veprimtarive nxitëse si panaire e reklama në vende publike;

ç) organizimi i shërbimeve në mbështetje të zhvillimit ekonomik vendor si informacioni, struktura dhe infrastruktura e nevojshme;

d) shërbimi veterinar;

dh) ruajtja dhe zhvillimi i pyjeve, kullotave e burimeve natyrore me karakter vendor.

Rendi dhe mbrojtja civile:

a) ruajtja e rendit publik për parandalimin e shkeljeve administrative dhe garantimi i zbatimit të akteve të komunës ose bashkisë;

b) mbrojtja civile.

Sipas nenit 2 të ligjit nr.10 340, datë 28.10.2010 “Për pagesën e detyrimeve ndaj të tretëve të ndërmarrjeve dhe sh.a.-ve në pronësi të pushtetit vendor”, në rastet kur ndërmarrjet publike dhe/ose sh.a.-të, në pronësi të pushtetit vendor nuk paguajnë në kohë detyrimet e tyre ndaj të tretëve, njësitë e qeverisjes vendore janë përgjegjëse për pagimin e tyre. Gjithashtu, sipas nenit 3 të këtij ligji kur ndërmarrjet dhe/ose sh.a.-të subvencionohen nga pushteti qendror dhe/ose vendor dhe nuk kanë paguar detyrimin ndaj të tretëve, Ministri i Financave nëpërmjet strukturës përgjegjëse për buxhetin dhe strukturës përgjegjëse për thesarin verifikon arsyet e mospagesës së detyrimit ndaj të tretëve për çështjet që lidhen me interesat jetike dhe bazë të komunitetit. Për rastet kur vlerësohet se përgjegjëse për detyrimin është njësia e qeverisjes vendore përkatëse, Ministri i Financave bën bllokimin e transaksioneve financiare të njësisë vendore që ka në pronësi ndërmarrjen dhe/ose shoqërinë aksionere, për detyrimet ndaj të tretëve të këtyre ndërmarrjeve dhe/ose sh.a.-ve deri në momentin e likuidimit të detyrimit.

115. Në shpenzimet për funksionet e përbashkëta do të përfshihen shpenzimet e çdo natyre ekonomike që parashikohen të bëhen në:

Arsim:

a) Funksionimi dhe mirëmbajtja e ambienteve të arsimit parauniversitar. Bashkitë dhe komunat kanë kompetencë të plotë për të siguruar mirëmbajtjen dhe funksionimin e të gjitha ambienteve të arsimit parauniversitar në komunitetin e tyre. Fondet për mirëmbajtjen dhe funksionimin e ambienteve të arsimit parauniversitar janë të përfshira në burimet e veta vendore. Çdo bashki dhe komunë vendos nivelin e financimit që ajo akordon për këtë funksion nga të gjitha burimet e disponueshme në buxhetin e tyre. Ministria përgjegjëse për arsimin dhe shkencën përgatit dhe nxjerr standarde kombëtare të sigurisë dhe të shëndetit të zbatueshme për ambientet e arsimit parauniversitar. Këto standarde nuk duhet të kufizojnë vendimmarrjen e

bashkive dhe komunave në fushat me interes të qartë vendor. Shpenzimet e lidhura me funksionimin dhe mirëmbajtjen e ambienteve të arsimit parauniversitar miratohen si pjesë e buxhetit të çdo bashkie dhe komune.

b) Konviktet e arsimit parauniversitar. Për llogaritjen dhe kryerjen e pagesave të pagave dhe sigurimeve shoqërore të personelit të këtyre konvikteve, njësitë e qeverisjes vendore do të mbështeten në kuadrin rregullator që ka përdorur ministria përgjegjëse për arsimin dhe shkencën. Standardet dhe kriteret e ofrimit të shërbimit do të bëhen në përputhje me kuadrin ligjor dhe nënligjor në fuqi. Njësitë e qeverisjes vendore mund të shtojnë fonde nga të ardhurat e tyre për të rritur cilësinë e shërbimit në këtë sektor.

c) Investimi. Njësitë e qeverisjes vendore mund të përfitojnë fonde nga Ministria e Arsimit dhe Shkencës për investime në arsimin parauniversitar. Gjithashtu, njësitë e qeverisjes vendore mund të financojnë edhe nga të ardhurat e veta në arsimin parauniversitar. Për objektet e reja, njësitë e qeverisjes vendore duhet të marrin paraprakisht miratimin e Ministrisë së Arsimit dhe të Shkencës. Njësitë e qeverisjes vendore respektojnë standardet e vendosura nga Ministria e Arsimit dhe Shkencës, e cila nëpërmjet strukturave të saj, monitoron, vlerëson dhe kontrollon zbatimin e standardeve të vendosura nga ajo për rikonstrukcion, ndërtim dhe pajisje të ambienteve të arsimit parauniversitar.

Shëndetësi

Investimet. Njësitë e qeverisjes vendore mund të përfitojnë fonde nga ministria përgjegjëse për shëndetësinë për investime për qendrat shëndetësore dhe ambulancave të shërbimit parësor shëndetësor. Gjithashtu, njësitë e qeverisjes vendore mund të financojnë edhe nga të ardhurat e veta për ndërtim, rikonstrukcion të qendrave shëndetësore dhe ambulancave të shërbimit parësor shëndetësor. Për objektet e reja njësitë e qeverisjes vendore duhet të marrin paraprakisht miratimin e ministrisë përgjegjëse për shëndetësinë. Njësitë e qeverisjes vendore respektojnë standardet e vendosura nga Ministria e Shëndetësisë, e cila monitoron, vlerëson dhe kontrollon zbatimin e standardeve të vendosura nga ajo për rikonstrukcion, ndërtim dhe pajisje të qendrave shëndetësore dhe ambulancave për shërbimin parësor.

116. Në shpenzimet për funksionet e deleguara përfshihen:

a) Shpenzimet për mbrojtjen sociale. Ministria përgjegjëse për mbrojtjen sociale, detajon në fillim të çdo viti fondet e mbrojtjes sociale për çdo njësi të qeverisjes vendore, në mënyrë specifike për ndihmën ekonomike dhe për pagesën e paaftësisë. Njësitë e qeverisjes vendore janë të detyruara të respektojnë destinacionin e përcaktuar nga ministria përgjegjëse. Fondet e mbrojtjes sociale delegohen, si transfertë e kushtëzuara, për çdo njësi të qeverisjes vendore që në fillim të vitit. Kriteret dhe parimet e përdorura për shpërndarjen e këtyre fondeve bëhen publike për të gjitha bashkitë dhe komunat.

b) Shpenzimet për përkujdesjen shoqërore. Financimi i shërbimeve të përkujdesit shoqëror, që realizohen nga bashkitë, komunat dhe qarku, do të bëhen nga buxheti i shtetit, si dhe të ardhurat vendore. Fondet nga buxheti jepen në formën e fondeve të kushtëzuara nga ministria përgjegjëse për përkujdesjen shoqërore në fillim të çdo viti. Bashkitë dhe komunat administrojnë shërbimet e përkujdesit shoqëror për qendra të përkujdesit që u shërbejnë individëve, banorë të bashkisë ose komunës, si dhe shërbimet e përkujdesit për këta individë. Qarqet administrojnë shërbimet e përkujdesit shoqëror për qendra të përkujdesit që u shërbejnë individëve të disa njësive të qeverisjes vendore në përbërje të qarkut.

117. Shpenzimet që kryhen nga njësitë e qeverisjes vendore për llogari të pushtetit qendror, nuk janë shpenzime vendore dhe nuk miratohen në buxhetin vendor nga këshilli përkatës, por përcaktohen si fonde të deleguara. Përveç sa më sipër, këtu përfshihen:

- a) shpenzimet për shërbimin e gjendjes civile;
- b) shpenzimet për seksionet e administrimit të tokës pranë qarqeve;
- c) shpenzimet për punonjësit e Qendrës Kombëtare të Regjistrimit të Biznesit;
- d) Qendra Kombëtare e Licencimit për ato njësi që kanë sportele të Qendrës së Regjistrimit dhe Qendrës së Licencimit.

118. Transferta e kushtëzuar. Transferta e kushtëzuar në buxhetin e vitit jepet për financimin e një pjese të shpenzimeve për funksionet e përbashkëta dhe për financimin e shpenzimeve për funksionet e deleguara. Këto fonde do të përdoren vetëm për qëllimin për të cilin ato janë miratuar. Kjo do të thotë që këto janë fonde të ministrive/njësive publike e qendrore dhe për transferimin e tyre nga një njësi e qeverisjes vendore në një tjetër do të veprohet sipas rregullave të përgjithshme të transferimit të fondeve buxhetore. Shumat prej këtyre transfertave, të mbetura të papërdorura në fund të vitit buxhetor, nuk mbarten në vitin pasardhës.

119. Njësitë e qeverisjes vendore mund të përdorin fondet e pakushtëzuara për të financuar edhe

funksiione që financohen me fonde të kushtëzuara.

120. Detajimi dhe çelja e fondeve për investime. Bashkitë/komunat dhe qarqet në detajimin e investimeve do të mbajnë parasysh radhën prioritare të përcaktuar në pjesën e investimeve të këtij udhëzimi. Këshilli i njësisë vendore miraton programet e investimeve, sipas prioriteteve të zhvillimit të bashkisë/komunës dhe qarkut. Nëse investimet nuk miratohen nga këshilli i njësisë së qeverisjes vendore në nivel projekti, pas miratimit të programeve kryesore të investimeve nga këshilli, kryetari i bashkisë/komunës ose qarkut kryen detajimin e programeve në nivel projekti, sipas parametrave të caktuar nga këshilli, duke njoftuar për këtë qëllim këshillin në mbledhjen e ardhshme të radhës.

121. Të ardhurat e qarqeve nga kuota e njësive vendore. Në bazë të nenit 18 të ligjit nr. 8652 datë 31.7.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e qeverisjes vendore”, të ndryshuar, njësitet e qeverisjes vendore derdhen një kuotë për llogari të këshillit të qarkut. Kuota e çdo njësie vendore përcaktohet sipas pikës b të nenit 54 të këtij ligji nga këshilli i qarkut. Kuotat e miratuara nga këshilli i qarkut bëhen pjesë e buxhetit të njësive të qeverisjes vendore. Mes njësive të qeverisjes vendore dhe këshillit të qarkut mbahet një aktmarrëveshje për detyrimin vjetor ndaj këshillit të qarkut. Mbi bazën e titullit për arkëtim që lëshon këshilli i qarkut bëhet transferim i brendshëm nga njësia vendore në favor të këshillit të qarkut nëpërmjet strukturës përgjegjëse për thesarin në sistemin informatik financiar të qeverisë.

122. Fondi Rezervë dhe Fondi i Kontigjencës. Bazuar në nenin nr.19/7, “a”, “iii” të ligjit nr. 8652 datë 31.7.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e qeverisjes vendore” dhe nenit 6 të ligjit nr. 9936, datë 26.6.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, për të përballuar shpenzime të paparashikuara në buxhetin e njësive të qeverisjes vendore, krijohet Fondi Rezervë, për të përballuar efektet e mosrealizimit të të ardhurave, nevojën e kryerjes së financimeve të reja dhe shtimin e financimeve mbi fondet e miratuara, të programeve ekzistuese krijohet Fondi i Kontigjencës. Të dy këto fonde miratohen në masën deri në 3 (tre) për qind të vlerës së përgjithshme të fondeve të miratuara, duke përjashtuar transfertat e kushtëzuara.

123. Fondi i kompensimit. Njësitet e qeverisjes vendore dërgojnë te nëpunësi i parë autorizues kërkesa dhe të dhëna për përfitim nga fondi i kompensimit. nëpunësi i parë autorizues pranon dhe bën vlerësimin e këtyre kërkesave, në përputhje me kriteret e përcaktuara në aktet ligjore dhe nënligjore dhe jep opinion te Ministri i Financave, i cili merr vendimin përfundimtar.

III. PROCEDURAT PËR KRYERJEN E SHPENZIMEVE PUBLIKE

124. Shpenzimi publik¹¹ është pakësimi i pasurisë neto, e cila përfundon me kryerjen e pagesave kapitale ose korente, të pakthyeshme, me ose pa detyrim kthimi.

125. Në procesin e kryerjes së shpenzimeve publike përfshihen njësitet e qeverisjes së përgjithshme përgjegjëse për menaxhimin e fondeve publike, sistemi i thesarit – kontrollori financiar përpara pagesës¹² dhe menaxhuesi i likuiditeteve të qeverisjes së përgjithshme, si dhe sistemi bankar – për ekzekutimin e pagesave dhe arkëtimin e mjeteve monetare të njësive të qeverisjes së përgjithshme.

126. Sistemi i thesarit¹³ është tërësia e rregullave, procedurave, si dhe struktura organizative përkatëse, e ngarkuar për ekzekutimin e buxhetit, administrimin e mjeteve monetare, mbajtjen e llogarive dhe raportimin financiar të qeverisjes së përgjithshme.

Parashikimi i pagesave dhe arkëtimeve – plani i arkës

127. Struktura përgjegjëse për thesarin autorizon vetëm shpenzimet, për të cilat është regjistruar në sistemin informatik, detajimi i planit vjetor të buxhetit dhe planit të arkës.

128. Për efekt të ndjekjes së buxhetit vjetor në funksion të menaxhimit të likuiditeteve të qeverisë, nëpunësi zbatues i çdo njësie të qeverisjes së përgjithshme harton planin e arkës në nivel mujor për njësinë e qeverisjes së përgjithshme dhe të detajuar në nivel njësie shpenzuese.

129. “Plan i arkës”¹⁴ është parashikimi i të hyrave dhe të dalave të mjeteve monetare të njësive të qeverisjes së përgjithshme dhe hartohet bazuar në:

¹¹ Sipas përcaktimit të nenit 3 të ligjit nr. 9936, datë 26.6.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”.

¹² Neni 54 i ligjit nr. 9936, datë 26.6.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”.

¹³ Sipas përcaktimit të nenit 3 të ligjit nr. 9936, datë 26.6.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”.

¹⁴ Sipas përcaktimit të nenit 3 të ligjit nr. 9936, datë 26.6.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”.

- a) fluksin e të ardhurave, të parashikuara për t'u mbledhur dhe arkëtimet e tjera;
- b) planin e prokurimeve dhe angazhimet e tjera të planifikuara;
- c) pagesat e parashikuara, që rrjedhin nga angazhimet.

130. Plani i arkës hartohet sipas klasifikimit ekonomik në 3 grupe artikujsh: shpenzime të personelit, shpenzime operative dhe shpenzime kapitale.

131. Projekti i parë i planit të arkës¹⁵ depozitohet nga nëpunësi autorizues i njësisë së qeverisjes qendrore të nëpunësi i parë autorizues, së bashku me projektbuxhetin vjetor dhe diskutohet paraprakisht me strukturën qendrore përgjegjëse për thesarin.

132. Nëpunësi autorizues i njësisë së qeverisjes vendore e dorëzon planin e arkës të hartuar sipas paragrafit 129 në strukturën përgjegjëse të thesarit në degë. Në rastet kur njësitë e qeverisjes vendore kanë nevojë për rishikim në drejtim të avancimit të limitit tremujor të transfertës së pakushtëzuar, duhet t'i drejtojnë zyrtarisht nëpunësit të parë autorizues një kërkesë të argumentuar për avancim fondi.

133. Totali i planit vjetor të arkës duhet të jetë i barabartë me buxhetin vjetor të miratuar për njësinë dhe të alokuar nga Ministria e Financave.

134. Pas njoftimit për buxhetin vjetor të miratuar, nëpunësi autorizues i njësisë publike shqyrton dokumentacionin e paraqitur nga nëpunësi zbatues, miraton planin e arkës dhe e depoziton zyrtarisht dhe në formë elektronike në sistemin e thesarit.

135. Struktura përgjegjëse për thesarin kontrollon:

- a) përputhshmërinë e totalit të planit të arkës me buxhetin vjetor të njësisë publike respektive;
- b) kryen krahasime me parashikimet e vetë sistemit të thesarit për pagesat dhe arkëtimet e qeverisjes së përgjithshme dhe kryen miratimin paraprak;

c) pas miratimit përfundimtar nga nëpunësi i parë autorizues, i regjistron dhe i bën të vlefshme për zbatim në sistemin informatik financiar të qeverisë;

d) njofton nëpunësin autorizues të njësisë respektive për miratimin e planit të arkës.

136. Plani i arkës i propozuar nga thesari dhe miratuar nga nëpunësi i parë autorizues, përbën kufirin maksimal mujor për shpenzim për çdo njësi shpenzuese të njësisë së qeverisjes së përgjithshme. Nëpunësi zbatues i njësisë së qeverisjes së përgjithshme, me marrjen e njoftimit nga nëpunësi autorizues i njësisë së qeverisjes së përgjithshme, organizon procesin e brendshëm në njësi për regjistrimin e planit të arkës në kontabilitetin e çdo njësie shpenzuese në përbërje të njësisë së qeverisjes së përgjithshme.

137. Plani i arkës është i rishikueshëm gjatë vitit buxhetor. Numri i rishikimeve të planit të arkës për çdo njësi të qeverisjes së përgjithshme mund të jetë një nga treguesit për vlerësimin e performancës së njësisë së qeverisjes së përgjithshme gjatë procesit të zbatimit të buxhetit.

138. Bazuar në likuiditetet e disponueshme në llogarinë e unifikuar të thesarit në Bankën e Shqipërisë, direkt ose me kërkesë të nëpunësit autorizues të njësisë së qeverisjes së përgjithshme, brenda 10 ditëve të fundit të muajit, nëpunësi i parë autorizues, nëpërmjet strukturës qendrore përgjegjëse për thesarin, rishikon në zmadhim/reduktim, miraton dhe azhurnon kufijtë maksimalë mujorë të lejuar për shpenzim pa cenuar funksionimin normal të njësisë. Për këtë veprim struktura përgjegjëse për thesarin njofton zyrtarisht njësinë respektive të qeverisjes së përgjithshme.

139. Në raste përjashtimore, në kushtet e një parashikimi financiar ditor me mungesë likuiditeti në llogarinë e unifikuar të thesarit, prioriteti i radhës së pagesave për transaksionet e shpenzimeve të njësive të qeverisjes së përgjithshme, përcaktohet në rend shterues si më poshtë:

- a) Pagesat për shërbimin e borxhit;
- b) Pagesat për shpenzime emergjente spitalore me funksion jetësor (blerje oksigjen, gjak, ushqim etj.);
- c) Pagat e punonjësve të qeverisjes së përgjithshme dhe sigurimet shoqërore dhe shëndetësore;
- d) Transfertat në Institucionin e Sigurimeve Shoqërore për pagesat e pensioneve;
- e) Ndihma ekonomike/pagesë papunësie;
- f) Pagesat për ujin dhe energjinë elektrike;
- g) Pagesat në valutë nga llogaria e unifikuar në lekë e thesarit në Bankën e Shqipërisë;

¹⁵ Sipas përcaktimit të nenit 49 të ligjit nr. 9936, datë 26.6.2008 "Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë".

h) Pagesat e tjera nga fondet publike duke zbatuar parimin e regjistrimit kronologjik hyrje e parë-dalje e parë.

Ministri i Financave, në rastet kur me vendim të Këshillit të Ministrave parashikohet ndryshe, ose në raste emergjencash, mund të urdhërojë pagesa jashtë radhës së mësipërme.

Marrja e angazhimit dhe kryerja e shpenzimeve publike

140. Kërkesa për shpenzim paraqitet nga drejtuesi funksional i aktivitetit të çdo niveli të njësisë/nënprogramit/programit buxhetor, përgjegjës për realizimin e objektivave të planifikuara në kuadrin e programit respektiv buxhetor. Kërkuesi i shpenzimit nuk mund të kërkojë kryerje të shpenzimeve jashtë fondeve të kërkuara prej tij dhe të miratuara në procesin e planifikimit të buxhetit të njësisë sipas programeve buxhetore ku bën pjesë.

141. Kërkesa për shpenzim i drejtohet nëpunësit autorizues dhe për dijeni nëpunësit zbatues.

142. Nëpunësi zbatues bën krahasimin me nivelin e planifikuar të shpenzimeve për aktivitetin/nënprogramin/programin buxhetor respektiv, kryen gjithashtu kontrollin e përputhshmërisë ligjore dhe paraqet opinionin pranë nëpunësit autorizues. Opinioni mund të paraqitet me shkrim veçmas nga kërkesa për shpenzim, ose mund të nënshkruhet direkt nga nëpunësi zbatues në rast se është konform rregullave. Në rastin e marrjes së angazhimeve që shoqërohen me nënshkrim kontrate për blerje dhe shërbime, nëpunësi zbatues procedon me dhënien e opinionit pas kontrollit të njoftimit përfundimtar zyrtar për shpalljen e fituesit dhe shpalljen në buletin e prokurimeve publike.

143. Nëpunësi autorizues i njësisë së qeverisjes së përgjithshme ose nëpunësi autorizues i nivelit të dytë sipas rastit, merr përsipër detyrimin¹⁶ për të gjitha llojet e shpenzimeve, nënshkruan kontratën dhe/ose urdhrin e prokurimit për blerjet dhe shërbimet me vlera të vogla¹⁷.

144. Nëpunësi zbatues i njësisë respektive regjistron kontratën ose urdhrin e prokurimit për blerjet e vogla, sipas rastit, në kontabilitetin e menaxhimit, përpilon dokumentin e afateve të pagesave, dhe paraqet dokumentacionin si më sipër në gjuhën shqipe (në rastin e kontratave të lidhura në gjuhë të huaj) me njoftimin përfundimtar zyrtar për shpalljen e fituesit, në strukturën përgjegjëse për thesarin në degë brenda tri ditëve pune nga nënshkrimi i tyre. Moszbatimi i afatit të mësipërm mund të shkaktojë vonesa në likuidimin e pagesës nga sistemi i thesarit. Penalitetet kontraktuale të shkaktuara nga kjo vonesë janë në ngarkim të njësisë respektive.

145. Detyrimet lidhur me blerjet, shërbimet dhe punët publike merren përsipër në monedhën shqiptare, përfshi edhe kontratat e projekteve me financim të huaj, më përjashtim kur parashikohet ndryshe në marrëveshjen përkatëse të kredisë.

146. Nëpunësi zbatues i njësisë së qeverisjes së përgjithshme, në rastin e kontratave afatgjata regjistron në sistemin e kontabilitetit të menaxhimit shumën në total të kontratës dhe vlera e mbetur e kontratës shumëvjeçare rishikohet në fillim të vitit tjetër buxhetor në funksion të punimeve të kryera (shpenzimeve faktike) të vitit të mëparshëm buxhetor.

147. Ndalohet përdorimi i formës së ngurtësimit në llogari të klientit për të gjitha kontratat (investime, shërbime). Në lidhjen e kontratave për investime nuk lejohet të parashikohet dhënia e fondeve buxhetore në formën e paradhënies, përveç rasteve kur parashikohet në kontratë me referencë të specifikuar të aktit ligjor/nënligjor. Në këto raste paradhënia mund të jetë deri në 10%, por jo më shumë se kufiri i garancisë së kontratës. Përjashtimet nga ky rregull mund të bëhen vetëm për kontrata të rëndësishme të veçantë (për investime dhe shërbime) dhe vetëm me miratim paraprak të Ministrit të Financave. Kushti i kontratës i lidhur në kundërshtim me këtë parashikim, është i pavlefshëm dhe nuk ekzekutohet.

148. Struktura përgjegjëse për thesarin evidenton vlerën totale të çdo kontrate/urdhërprokurimi, si dhe grafikun e shlyerjes së kontratës, pasi vërtetohet ekzistenca e fondeve buxhetore vjetore të mjaftueshme në sistemin informatik financiar të qeverisë, për pjesën e vitit korent të kontratës, të miratuara me ligjin vjetor të buxhetit në strukturën përkatëse buxhetore. Vlera e mbetur e kontratës shumëvjeçare regjistrohet për vitet

¹⁶ Neni 43 i ligjit nr. 9936 dhe neni 22 i ligjit nr.10 296.

¹⁷ Procedurat e prokurimit parashikohen me dispozita ligjore dhe nënligjore të veçanta.

pasardhëse.

149. Me regjistrimin në sistemin informatik financiar të qeverisë së dokumenteve të mësipërme, bëhet bllokimi i fondeve buxhetore (regjistrohet angazhimi) për shpenzim. Struktura përgjegjëse për thesarin vendos mbi dokument numrin elektronik sekuenial të vendosur nga sistemi, i cili duhet respektuar nga njësia e qeverisjes së përgjithshme në urdhrin për shpenzim/pagesë.

150. Në rastet kur njësia e qeverisjes së përgjithshme anulon kontratën e lidhur me parë dhe të regjistruar në sistemin informatik financiar të qeverisë për shumën totale ose të pjesshme, atëherë ajo paraqet zyrtarisht kërkesën të struktura përgjegjëse për thesarin për anulimin e vlerës së plotë apo të pjesshme të asaj kontrate të konfirmuar dhe nga pala e tretë (operatori ekonomik).

151. Nëpunësi zbatues i njësisë së qeverisjes së përgjithshme ndjek zbatimin e kontratës sipas grafikut të shlyerjes së kontratës.

152. Për të gjitha shpenzimet e kryera nëpunësi zbatues kryen kontrollin para pagesës, lidhur me mjaftueshmërinë e disponibiliteteve mujore të parashikuara në planin e arkës, kontrollon dokumentet origjinale të mjaftueshme që vërtetojnë kryerjen e shpenzimit dhe kontrollin e tjera të nevojshme dokumentare¹⁸.

153. Nëpunësi zbatues duhet t'i kërkojë çdo operatori ekonomik formularin e bankës me referencat përkatëse kur plotëson dokumentet që paraqet në strukturën përgjegjëse për thesarin në degë, për pagesat e fondeve publike. Në rastet e ndryshimit të referencave bankare të operatorit ekonomik, ose kur operatori ekonomik është i ri, një kopje e vërtetimit të bankës paraqitet në strukturën përgjegjëse për thesarin në degë.

154. Nëse të gjitha dokumentet janë të plota dhe të sakta, vartësi funksional i nëpunësit zbatues të njësisë së qeverisjes së përgjithshme harton në 3 kopje urdhërshpenzimin me të gjitha referencat, i cili miratohet paraprakisht nga nëpunësi zbatues. Në rastin e kundërt, personat përgjegjës rishikojnë edhe njëherë dokumentet.

155. Regjistrimi i realizimit të shpenzimeve buxhetore bëhet në nivel 7-shifror sipas klasifikimit ekonomik të shpenzimeve, njëkohësisht dhe llogari e planit kontabël publik.

156. Nëpunësi autorizues i njësisë së qeverisjes së përgjithshme miraton përfundimisht urdhërshpenzimin me referencat përkatëse. Nënshkrimi i urdhërshpenzimit nga nëpunësi autorizues përbën njëkohësisht vërtetimin për shpenzimin e kryer për sistemin e thesarit.

157. Pas konstatimit të transaksionit të shpenzimit në kontabilitet nga nëpunësi zbatues i njësisë, dhe marrjes në administrim të aktivitetit, urdhërshpenzimi dërgohet menjëherë te struktura përgjegjëse për thesarin, së bashku me:

a) faturën e operatorit ekonomik në rast të blerjeve të mallrave dhe shërbimeve, ose të pagesave të pjesshme apo përfundimtare të lidhura me investimet;

b) listëpagesat për llojet e tjera të shpenzimeve;

c) dokumentin ligjor për pagesa specifike si rastet e pagesave të vendimeve të gjyqit, të shpronësimeve, të të përndjekurve politikë etj.

158. Struktura përgjegjëse për thesarin regjistron urdhërshpenzimin në sistemin informatik financiar të qeverisë sapo paraqitet nga njësia shpenzuese. Numri sekuenial që vendoset nga sistemi përbën njëkohësisht numrin e protokollit të depozitimit për njësinë përkatëse. Kontrollin që kryhet gjatë procesit të regjistrimit renditen si më poshtë:

a) Kontrolli formal. Kontrollon nëse urdhërshpenzimi është plotësuar konform formatit të miratuar në të gjitha ekstremet dhe fushat. Verifikon firmat me specimentet e depozituara dhe saktësinë e vulës së njësisë publike.

b) Kontrolli dokumentar. Kontrollon nëse për shpenzimet e shënuara në urdhërshpenzim ka bashkëlidhur dokumente origjinale të mjaftueshme që vërtetojnë kryerjen e shpenzimit sipas paragrafit 157, lidhjen me angazhimin e njësisë së qeverisjes së përgjithshme të regjistruar më parë në sistem sipas paragrafit 149 dhe referencat e urdhërshpenzimit.

c) Kontrolli i destinacionit dhe shumës së fondeve në dispozicion. Kontrollon nëse shpenzimet e kryera sipas dokumenteve bashkëngjitur urdhërshpenzimit janë shpenzime të së njëjtës natyre me fondet e aprovuara për këtë qëllim dhe nëse ato mbulohen me fondet e pashpenzuara të njësisë së qeverisjes së përgjithshme për secilën kategori shpenzimesh.

¹⁸ Sipas përcaktimit të nenit 13 të ligjit nr.10 296, datë 8.7.2010 "Për menaxhimin financiar dhe kontrollin" dhe akteve të tjera ligjore e nënligjore në fuqi.

d) Kontrolli i ekzistencës së limitit mujor të lejuar për shpenzim (plani mujor i arkës). Ky kontroll realizohet në sistem, sipas zërave agregate të çelur më parë. Në rastet kur shumat e urdhërshpenzimeve është më e madhe se likuiditetet në dispozicion, atëherë autorizohet pagesa sipas radhës së prioriteteve të përcaktuara nga Ministri i Financave, të tilla si shpenzimet paralele (kontributet, tatimet, etj.), energjia elektrike, shpenzimet valutore dhe pagesat urgjente të propozuara nga njësia shpenzuese.

159. Pas kontrollit të kryer si më sipër struktura përgjegjëse për thesarin aprovon shpenzimin kur dokumentet plotësojnë të gjitha kërkesat e parashtruara në këtë udhëzim ose që burojnë nga akte të tjera ligjore dhe nënligjore. Në rast të kundërt shpenzimi nuk aprovohet dhe dokumentacioni kthehet mbrapsht në njësinë e qeverisjes së përgjithshme për korrigjim ose anulim të tij.

160. Pagesat për borde, këshilla drejtuesë apo struktura të ngjashme me to, të autorizohen vetëm në rastet kur njësitet publike paraqesin bazën ligjore të veprimit të pagesës, e cila përpara autorizimit të verifikohet nga struktura përgjegjëse për thesarin. Kryerja e kësaj pagese, duhet të autorizohet vetëm në rastet kur një ligj specifik parashikon ngritjen e strukturave të mësipërme dhe gjithashtu kur masa e pagesës është e përcaktuar me vendim të Këshillit të Ministrave.

161. Aprovimi nga struktura përgjegjëse për thesarin bëhet duke firmosur dhe vulosur të gjitha kopjet e urdhërshpenzimit dhe dokumentet bashkëlidhur. Në rastet kur i njëjti dokument vërtetues u korrespondon më shumë se një urdhërshpenzimi, do të vulosen si të miratuara çdo pjesë e veçantë e shpenzimeve korresponduese që përmban dokumenti.

162. Përpara kryerjes së pagesës, struktura përgjegjëse për thesarin kontrollon nëse është regjistruar paraprakisht në sistem operatori ekonomik i cili ka kryer shërbimin apo shitjen e mallrave të njësisë së qeverisjes së përgjithshme dhe që do të jetë përfituesi i fondeve publike.

163. Në rastet kur operatori ekonomik nuk është i regjistruar në sistemin informatik financiar të qeverisë, atëherë struktura qendrore përgjegjëse për thesarin, në bazë të kontrollit të drejtpërdrejtë në sistemin informatik të tatimpaguesve, bën regjistrimin e operatorit ekonomik në sistem duke shënuar të gjitha referencat lidhur me emrin e subjektit dhe numrin e tij të identitetit sipas të dhënave të regjistrimit.

164. Në rastet e mospërputhjes së të dhënave bankare të operatorit ekonomik me ato të sistemit informatik të tatimeve, struktura përgjegjëse për tatimet duhet të komunikojë me sistemin bankar për unifikimin e të dhënave. Në rast se në sistemin informatik të tatimpaguesve për një NIPT të caktuar ekziston një emër operatori ekonomik i ndryshëm nga ai i paraqitur në dokumentet e njësisë së qeverisjes së përgjithshme në sistemin e thesarit, njësia e qeverisjes së përgjithshme duhet të kontaktojë me operatorin ekonomik për të azhurnuar të dhënat në qendrën kombëtare të regjistrimit, strukturën përgjegjëse për tatimet në degë dhe në qendër.

165. Struktura përgjegjëse për thesarin miraton kërkesat për pagesë në sistemin informatik financiar të qeverisë.

166. Në fillim të çdo dite struktura përgjegjëse për thesarin procedon me vendosjen e limitit ditor të pagesave në funksion të menaxhimit efektiv dhe transparent të likuiditeteve të llogarisë së unifikuar të thesarit në Bankën e Shqipërisë.

167. Më pas, struktura përgjegjëse për thesarin vijon me procedurën e grupimit të kërkesave për pagesë sipas rregullit të regjistrimit kronologjik të urdhërshpenzimeve në sistemin informatik financiar (hyrje e parë - dalje e parë).

168. Me autorizim elektronik të thesarit, Banka e Shqipërisë ekzekuton pagesat e fondeve publike nëpërmjet kalimit të likuiditeteve nga llogaria e unifikuar e thesarit në bankat e nivelit të dytë, përkatësisht në llogaritë bankare të përfituesve. Pagesa elektronike përmban gjithë informacionin e nevojshëm për bankën me qëllim realizimin e transfertës së fondeve për të përfituesi. Procedura e pagesave kryhet në bazë të rregullave të vendosura në marrëveshjen e Ministrit të Financave me Bankën e Shqipërisë.

169. Në fund të çdo dite pune, Banka e Shqipërisë konfirmon elektronikisht kryerjen e pagesave dhe rakordon me strukturën përgjegjëse për thesarin.

170. Pas rakordimit ditor të pagesave me Bankën e Shqipërisë, struktura përgjegjëse për thesarin i dërgon konfirmimin e kryerjes së pagesës njësisë shpenzuese të qeverisjes së përgjithshme e cila më pas regjistron mbylljen e transaksionit financiar në kontabilitetin e vet dhe kompletion dosjen përfundimtare të transaksioneve.

Pagesat ndërmjet njësive të qeverisjes së përgjithshme

171. Për pagesat ndërmjet njësive të qeverisjes së përgjithshme (përfshi ndërmjet njësive shpenzuese),

struktura përgjegjëse për thesarin mund të procedojë me transferime/xhirime të brendshme direkt në sistemin informatik financiar të qeverisë pa lëvizje të mjeteve monetare që prekin llogarinë e unifikuar të thesarit. Këto xhirime apo transfertat të brendshme pasqyrohen në të njëjtën kohë në kontabilitetin financiar si shpenzim për njësinë e qeverisjes së përgjithshme paguese dhe si e ardhur për njësinë e qeverisjes së përgjithshme përfituese.

Rakordimi mujor i shpenzimeve

172. Nëpunësi zbatues rakordon me strukturën përgjegjëse për thesarin deri në datën 5 të çdo muaji, mbi shpenzimet mujore/progresive që ka kryer njësia e qeverisjes së përgjithshme. Format i raportit përcaktohet nga struktura përgjegjëse për thesarin.

173. Pas rakordimit mujor të shpenzimeve, njësitë e qeverisjes së përgjithshme përgatisin raportet financiare për vendimmarrjen dhe struktura përgjegjëse për thesarin përgatit raportet financiare periodike të konsoliduara të qeverisë, të cilat publikohen nga nëpunësi i parë autorizues në faqen e internetit të Ministrisë së Financave.

Investimet me financim të huaj

174. Për projektet me financim të huaj mund të zbatohen procedura të ndryshme raportimi në varësi të specifikimeve të bëra me udhëzim të veçantë të Ministrit të Financave (procedura të pjesshme thesari/procedura të plota thesari). Për projektet me financim të huaj, që lëvrohen direkt ose në natyrë, për shkak se pagesa e tyre bëhet drejtpërdrejt nga llogaritë e huadhënësit, dhe nuk raportohen nëpërmjet sistemit të thesarit, do të regjistrohen si të hyra në buxhet, në bazë të njoftimeve të pagesave nga huadhënësi/dhuruesi (të marra nëpërmjet strukturës përgjegjëse për borxhin) dhe të konfirmuara nga njësia e qeverisjes së përgjithshme përfituese.

175. Njësitë e projekteve me financim të huaj në formë kredie ose nëpunësi zbatues i njësisë së qeverisjes së përgjithshme (në rast të mungesës së njësisë së projekteve) janë të detyruara të sjellin te nëpunësi i parë autorizues (strukturën përgjegjëse për borxhin), një kopje të kërkesës për disbursim të kredive të zhvillimit paralelisht me kërkesën që u dërgojnë kreditorëve.

176. Për projektet me financim të huaj, për të cilat nuk raportohet nëpërmjet sistemit të thesarit, njësitë e zbatimit të projekteve apo drejtoritë përgjegjëse për financat në njësitë e qeverisjes së përgjithshme, janë të detyruara të dërgojnë raportet e tyre mujore dhe progresive te nëpunësi i parë autorizues, në strukturën qendrore përgjegjëse për thesarin, brenda datës 5 të muajit pasardhës, sipas formatit të përcaktuar me udhëzimin e Ministrit të Financave, për financimet e huaja.

177. Njësitë e projekteve me financime të huaja në formë kredie, rakordojnë paraprakisht të dhënat e disbursimeve me strukturën përgjegjëse për borxhin dhe më pas raportojnë çdo muaj në strukturën përgjegjëse për thesarin.

Subvencionet

178. Kalimi i shumës së subvencionit në llogarinë bankare të përfituesit kryhet nga struktura përgjegjëse për thesarin me urdhër të njësisë së qeverisjes së përgjithshme dhënëse, dhe me paraqitjen nga kjo e fundit të dokumenteve justifikuese të shpenzimit (situacion, fatura, listëpagesa etj.) në zbatim të procedurave përkatëse.

179. Dhënia e kështit të parë të subvencionit bëhet sipas planit në formë paradhënie, ndërsa në rastet e tjera dhënia e subvencionit bëhet sipas situacionit, jo më shumë se plani, duke zbritur diferencën e situacionit të periudhës së mëparshme. Në asnjë rast subvencioni nuk jepet më tepër nga plani. Kur situacioni i periudhës së mëparshme paraqitet me tejkalim, ai nuk merret parasysh.

180. Njësia e qeverisjes së përgjithshme dhënëse e subvencionit, përveç situacionit, kërkon edhe një kopje të dokumenteve justifikuese bashkëlidhur me të.

181. Njësia e qeverisjes së përgjithshme dhënëse e subvencionit ka detyrim të ushtrojë kontroll dhe të kërkojë ekspertim për situacionet dhe dokumentacionin përkatës. Në rast të kundërt, njësia e qeverisjes së përgjithshme dhënëse bën pezullimin e dhënies së fondeve të reja për subvencionin.

Shpenzimet në valutë

182. Shpenzimet në valutë janë pjesë përbërëse e buxhetit në lekë të njësive të qeverisjes së përgjithshme miratuar me ligjin vjetor të Buxhetit të Shtetit. Struktura përgjegjëse për thesarin autorizon blerjen e valutës deri në kufirin e autorizuar nga Ministri i Financave, kundrejt buxhetit të miratuar në lekë.

Çdo fillim viti, nëpunësit autorizues të njësive të qeverisjes së përgjithshme janë të detyruar të dërgojnë te nëpunësi i parë autorizues, respektivisht në strukturën përgjegjëse për thesarin, planin vjetor të pagesave në valutë dhe të detajuar në tremujorë për njësinë që mbulojnë (të padetajuar me njësi shpenzuese).

IV. PROCEDURA STANDARDE PËR MENAXHIMIN E TË ARDHURAVE

183. “E ardhur”¹⁹ është rritja e pasurisë neto, e cila përfundon me arkëtime kapitale ose korente, me ose pa detyrim kthimi.

184. Njësitë e qeverisjes së përgjithshme janë përgjegjëse për mbledhjen në kohë të të ardhurave dhe menaxhimit të tyre.

185. Të ardhurat e njërive të qeverisjes së përgjithshme arkëtohen në llogaritë e thesarit në sistemin bankar dhe konsolidohen në llogarinë e unifikuar të thesarit në Bankën e Shqipërisë.

186. Struktura përgjegjëse për thesarin është përgjegjëse për konstatimin e tyre në momentin e arkëtimit në llogarinë e thesarit, regjistrimin e tyre në sistemin informatik financiar të qeverisë, njoftimin e njërive të qeverisjes së përgjithshme, rakordimin dhe raportimin e tyre.

187. Konstatimi i të ardhurave realizohet në sistemin informatik financiar pas raportimit të tyre nga sistemi bankar në Ministrinë e Financave sipas procedurave në mënyrë elektronike dhe formateve të përcaktuara në marrëveshjet mes palëve.

188. Në paragrafët 189 – 219 trajtohen procedurat e menaxhimit të të ardhurave të njërive të qeverisjes së përgjithshme, të ndryshme nga të ardhurat tatimore qendrore, kontributet e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore dhe të ardhurave të tjera me destinacion për fonde speciale. Këto të ardhura sigurohen nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme dhe përdoren prej tyre sipas masës dhe kriterëve të përcaktuara në aktet ligjore dhe nënligjore përkatëse. Si rregull, ato janë të planifikuara në buxhetin vjetor, përveç të ardhurave jashtë limitit, të cilat trajtohen në paragrafët 189-195.

Të ardhurat jashtë limitit

189. Të ardhura jashtë limitit janë të ardhura të paplanifikuara në buxhetin vjetor, që sigurojnë njësitë e qeverisjes së përgjithshme dhe që përdoren prej tyre sipas masës dhe kriterëve të përcaktuara në aktet ligjore dhe nënligjore përkatëse.

190. Kryerja e shpenzimeve nga përdorimi i të ardhurave jashtë limitit evidentohet me strukturë të veçantë buxhetore, sipas autorizimit që bën struktura përgjegjëse për thesarin në përputhje me të ardhurat e realizuara në fakt.

191. Të ardhurat jashtë limitit klasifikohen në të ardhura që mbarten në vitin buxhetor pasardhës dhe në të ardhura që nuk mbarten në vitin pasardhës.

192. Të ardhurat jashtë limitit të papërdorura dhe që mbarten në vitin buxhetor pasardhës, çelen direkt nga struktura përgjegjëse për thesarin në nivel dege, pa autorizim nga nëpunësi i parë autorizues pas rakordimit me njësinë shpenzuese që mbulon.

193. Në të ardhurat jashtë limitit, të cilat mbarten në vitin buxhetor pasardhës përfshihen:

- a) sponsorizime me destinacion të përcaktuar nga donatori;
- b) të ardhura nga arsimi i lartë;
- c) të ardhura nga spitalet;
- d) të ardhura nga agjentë tatimorë që nuk janë institucione buxhetore.

194. Të njëjtat procedura me të ardhurat jashtë limitit përdoren edhe për mjetet monetare në ruajtje, në të cilat mund të përmenden:

- a) paradhëniet për pjesëmarrje në ankand dhe garancitë bankare (kur janë të kthyeshme);
- b) arkëtimet e pidentifikuara deri në sistemimin e tyre;
- c) arkëtimet e gabuara që duhen rikthyer kur vërtetohen si të tilla;
- d) arkëtimet e përkohshme nga penalitetet deri në marrjen e vendimit të formës së prerë;
- e) arkëtimet nga kërkesat ankimore të sistemit doganor;
- f) mjetet monetare në ruajtje të sipërmarrësit lidhur me shumën e garancisë së punimeve për defektet, të mbajtur sipërmarrësit mbi vlerën totale të situacionit përfundimtar të investimit sipas kontratës.

195. Në të ardhurat jashtë limitit, të cilat nuk mbarten në vitin buxhetor pasardhës përfshihen:

¹⁹ Sipas përcaktimit të ligjit nr. 9936, datë 26.6.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”.

a) të ardhurat nga vendosja e sanksioneve dhe shitjes së mallrave të konfiskuara në zbatim të ligjit “Kodi Doganor i Republikës së Shqipërisë”;

b) të ardhurat nga ankandet për mallrat kontrabandë.

Titulli për arkëtim dhe paraqitja e tij në bankat e nivelit të dytë

196. Titulli për arkëtim (fatura) është dokument financiar i detyrueshëm, në bazë të të cilit konstatohet e ardhura te njësitë e qeverisjes së përgjithshme.

197. Nëpunësi zbatues i njësisë së qeverisjes së përgjithshme, me paraqitjen e klientit që ka përfituar shërbimin nga njësia, plotëson titullin për arkëtim me të gjitha fushat dhe referencat sipas formatit të miratuar nga Ministria e Financave në 3 kopje, ku një kopje e mban për vete dhe dy kopje i jepen klientit për t’u paraqitur në sistemin bankar.

198. Për arkëtimet mbi 1000 lekë, njësitë e qeverisjes së përgjithshme duhet të operojnë nëpërmjet sistemit bankar ose shërbimit postar (në bazë të një marrëveshjeje të njësisë të qeverisjes së përgjithshme me Postën Shqiptare).

199. Titulli për arkëtim duhet të përmbajë emrin dhe kodin e njësisë shpenzuese, emrin dhe kodin e strukturës përgjegjëse të thesarit në degën ku vepron, përshkrimin e të ardhurave që priten të arkëtohen, kodin shtatëshifror të llogarisë ekonomike të të ardhurave që priten të arkëtohen, shumën e të ardhurave që priten të arkëtohen.

200. Titulli për arkëtim nënshkruhet nga përfaqësuesi i ngarkuar i njësisë së qeverisjes së përgjithshme.

201. Sistemi bankar pranon arkëtimet e të ardhurave jotatimore, si rregull vetëm mbi bazën e paraqitjes nga klienti të titullit për arkëtim.

202. Sistemi bankar në përfundim të çdo dite raporton elektronikisht dhe transferon mjetet monetare për llogari të qeverisë në Bankën e Shqipërisë në bazë të marrëveshjeve të Ministrisë së Financave me bankat e nivelit të dytë dhe me Bankën e Shqipërisë.

203. Ditën e nesërme, brenda orarit të caktuar sipas marrëveshjes me Ministrinë e Financave, sistemi bankar dërgon elektronikisht në strukturën qendrore përgjegjëse për thesarin në Ministrinë e Financave “Nxjerrjen e llogarisë ditore të të ardhurave”, të detajuar për çdo përfitues dhe sipas klasifikimit kontabël të të ardhurave (informacion i detyrueshëm i titullit të të ardhurave).

204. Banka e Shqipërisë kryen konsolidimin e arkëtimeve në llogarinë e unifikuar të thesarit dhe dërgon elektronikisht nxjerrjen e llogarisë për totalin e arkëtimeve në strukturën qendrore përgjegjëse të thesarit, e cila e regjistron në sistemin informatik financiar të qeverisë.

205. Struktura përgjegjëse për thesarin rakordon me sistemin bankar dhe me Bankën e Shqipërisë për saktësimin e të dhënave, duke qartësuar të ardhurat e papërcaktuara dhe gabimet nëse ekzistojnë, si dhe përgatit nxjerrjen e llogarisë së të ardhurave për çdo njësi të qeverisjes së përgjithshme.

206. Njësitë e qeverisjes së përgjithshme në bazë të nxjerrjes së llogarisë së të ardhurave që marrin nga struktura përgjegjëse për thesarin në mënyrë periodike bëjnë rakordimin ditor të postës bankare të të ardhurave me titujt për arkëtim duke kontrolluar përputhshmërinë e tyre. Nëse të dhënat rakordojnë, nëpunësi zbatues kryen regjistrimin e të ardhurave në sistemin e kontabilitetit financiar të njësisë dhe përgatit raportet periodike për vendimarrjen.

Rakordimi mujor i të ardhurave

207. Nëpunësi zbatues rakordon çdo muaj me strukturën përgjegjëse të thesarit në degë për të ardhurat progresive që ka realizuar njësia shpenzuese e qeverisjes së përgjithshme mbi bazën e raporteve të sistemit informatik financiar të qeverisë.

208. Në rastin e mosrakordimit/mospërputhjes së të dhënave të aktrakordimit me të dhënat e sistemit informatik financiar të qeverisë, struktura përgjegjëse për thesarin bën rregullimet në sistemin financiar të shumave të të ardhurave të kaluara gabim në njësitë e qeverisjes së përgjithshme që u takon kjo shumë, dhe njofton zyrtarisht njësinë respektive të qeverisjes së përgjithshme.

209. Në rastin e rakordimit/përputhjes së të dhënave të aktrakordimit me të dhënat e sistemit informatik financiar të qeverisë nënshkruhet aktrakordimi nga nëpunësi zbatues i njësisë respektive dhe nga nëpunësi i autorizuar i strukturës përgjegjëse për thesarin.

Përdorimi i të ardhurave

210. Pas miratimit të aktrakordimit, nëpunësi zbatues i njësisë, në bazë të udhëzimit të përbashkët të

Ministritë së Financave me njësitë e qeverisjes qendrore, përgatit kërkesën për rritje të autorizuar.

211. Kërkesa për rritje të autorizuar përbëhet nga dy pjesë: në pjesën e parë specifikohet struktura buxhetore e arkëtimit të të ardhurave, e cila konfirmohet nga struktura përgjegjëse e thesarit në degë dhe struktura përgjegjëse e njësisë së qeverisjes së përgjithshme, ndërsa në pjesën e dytë specifikohet struktura buxhetore në të cilën do të alokohet e ardhura, rritja e kërkuar për secilin artikull dhe totali i rritjes së kërkuar.

212. Për të ardhurat jashtë limitit, kërkesa për rritje të autorizuar nënshkruhet nga titullari i njësisë së qeverisjes së përgjithshme, ndërsa për të ardhurat brenda buxhetit të miratuar (brenda limitit) kërkesa nënshkruhet nga nëpunësi autorizues i njësisë së qeverisjes së përgjithshme dhe dërgohet te struktura përgjegjëse për thesarin në degë.

213. Struktura përgjegjëse për thesarin kryen procedurën e mëposhtme:

a) Kontrollon nivelin e kërkesës me disponibilitetin e të ardhurave në sistem për njësinë e qeverisjes së përgjithshme;

b) Kontrollon përputhshmërinë ligjore (aktet ligjore, nënligjore për përdorimin e të ardhurave);

c) Miraton kërkesën nëse ajo është në nivel të barabartë ose më të vogël se totali i të ardhurave disponibël;

d) Kryen shpërndarjen dhe alokimin e të ardhurave në strukturën buxhetore në përputhje me kërkesën e njësisë.

214. Kryerja e shpenzimeve nga përdorimi i këtyre të ardhurave evidentohet në strukturën përkatëse buxhetore, dhe bëhet në përputhje me të ardhurat e realizuara në fakt dhe duke respektuar limitin e përdorimit, të përcaktuar në planin e buxhetit vjetor.

215. Procedura e mëpashtme e kryerjes së shpenzimeve nga të ardhurat është e njëjtë me procedurat e përcaktuara sipas seksionit III të këtij udhëzimi.

216. Këto lloje të ardhurash (të planifikuara në buxhetin vjetor), të cilat janë të papërdorura në fund të vitit, nuk mbarten në vitin e ardhshëm buxhetor.

217. Kur njësitë shpenzuese janë agjentë tatimorë, të ardhurat e realizuara nga ky aktivitet trajtohen si të ardhura nga veprimtaria kryesore dhe derdhen 100% në buxhetin e shtetit. Kufiri i përdorimit të këtyre të ardhurave është i përcaktuar në planin e shpenzimeve të buxhetit në strukturën përkatëse.

218. Organi qendror i njësisë së qeverisjes së përgjithshme mund të transferojë të drejtën e përdorimit të të ardhurave të krijuara nga një njësi shpenzuese në një tjetër, si dhe në organin qendror të njësisë, shoqëruar me konfirmimin e strukturës përgjegjëse për thesarin.

219. Struktura përgjegjëse për thesarin nuk lejon kryerjen e shpenzimeve mbi limitin vjetor të përdorimit të të ardhurave edhe pse niveli i mbledhjes së tyre nuk kufizohet gjatë vitit buxhetor.

Të ardhurat tatimore qendrore

220. Të ardhurat tatimore ngarkohen në sistemin informatik financiar nga struktura përgjegjëse për thesarin në degë në nivel 7-shifror sipas klasifikimit ekonomik buxhetor në bazë të raportimit periodik të strukturave përgjegjëse për tatimet dhe doganat dhe shërbejnë për rakordim me të dhënat bankare dhe raportim të detajuar të treguesve fiskalë buxhetorë të qeverisë.

221. Për njësitë e qeverisjes së përgjithshme - agjentët tatimorë që të ardhurat tatimore i arkëtojnë në llogarinë e të ardhurave të thesarit, struktura përgjegjëse rajonale për tatimet kur përpilon raportin periodik merr nga struktura përgjegjëse për thesarin konfirmimin për shumën e arkëtuar në periudhën e raportimit për taksën përkatëse dhe, pasi e kontabilizon, e paraqet në mënyrë të dallueshme në raportimin periodik. Raportimi periodik i firmosur nga struktura përgjegjëse për thesarin dhe struktura përgjegjëse rajonale për tatimet, dorëzohet në strukturën qendrore përgjegjëse për tatimet për efekt të realizimit të planit të të ardhurave tatimore dhe për shlyerjen e detyrimeve të tatimpaguesve.

222. Për eliminimin e transfertave fizike të parave ndërmjet llogarive të qeverisë, kur të ardhurat tatimore derdhen gabimisht në llogarinë bankare të të ardhurave jotatimore në emër të thesarit, nuk bëhet transfertë fizike midis dy llogarive bankare. Rakordohet midis strukturave përgjegjëse të tatimeve dhe thesarit dhe raportimi kryhet sipas procedurave të paragrafit më lart.

Likuiditetet në udhëtim

223. Të ardhurat që arkëtohen në bankat e nivelit të dytë në datën e fundit të vitit buxhetor, në zbatim të marrëveshjes me sistemin bankar, ngarkohen me të njëjtën datëvalutë nga struktura përgjegjëse për thesarin në sistemin informatik financiar të qeverisë në ditën pasardhëse të punës. Këto të ardhura konsiderohen likuiditete në udhëtim dhe reflektohen në llogarinë e unifikuar të thesarit në Bankën e Shqipërisë në ditën/ditët

pasardhëse të punës sipas nxjerrjes së llogarisë të dërguar nga Banka e Shqipërisë.

224. Gjendja e mjeteve monetare e mbartur në vitin pasardhës e llogarisë së unifikuar të thesarit, si dhe të ardhurat që arkëtohen në bankat e nivelit të dytë në datën 31 dhjetor të vitit të mëparshëm buxhetor (likuiditetet në udhëtim), do të shërbejnë si likuiditetet në ditët pasardhëse të punës për të paguar urdhërshpenzimet e regjistruara dhe të miratuara kundrejt planit buxhetor të vitit të mëparshëm deri në datën 31 janar të vitit pasardhës.

V. PROCEDURA SPECIFIKE PËR FONDET SPECIALE

225. Në Fondet Speciale përfshihen fondi për sigurimet shoqërore, fondi për sigurimet shëndetësore dhe fondi për kompensimin e pronave e të tjera fonde që mund të krijohen me ligje të veçanta. Detajimi i transfertës së buxhetit të shtetit për Institutin e Sigurimeve Shoqërore (ISSH) dhe Institutin e Sigurimeve të Kujdesit Shëndetësor (ISKSH), bëhet nga vetë njësia publike dhe depozitohet te nëpunësi i parë autorizues, e cili e bën të vlefshëm në sistemin informatik financiar të qeverisë.

V. 1 Buxheti i sigurimeve shoqërore

226. Transferta për sigurimet shoqërore e miratuar në buxhetin vjetor dhe e çelur nga Ministria e Financave, kryhet nga struktura përgjegjëse për thesarin në Tiranë te njësia publike respektive (Instituti i Sigurimeve Shoqërore):

- a) Kontributet për sigurimin shoqëror, për kategoritë e mëposhtme:
 - i) Për personat që kryejnë shërbimin e detyrueshëm ushtarak;
 - ii) Për gratë të cilave u lind e drejta për pension në vitin buxhetor, për aq vite sa kanë kryer shkollën e lartë me shkëputje nga puna;
 - iii) Për punëtorët e nëntokës nën trajtim financiar të veçantë;
 - iv) Për punëtorët e industrisë ushtarake nën trajtim financiar të veçantë;
 - v) Për personat që trajtohen me pagesë, për shkak se u shërbejnë paraplegjikëve;
 - vi) Për personat që trajtohen me pagesë deri në një vit si të ardhur për papunësinë, për shkak të ndërprerjes së marrëdhënieve të punës;
 - vii) Për personat që trajtohen me pagesë kalimtare, sipas ligjit nr. 8097 datë 21.3.1996 “Për pensionet shtetërore suplementare të personave që kryejnë funksione kushtetuese dhe të punonjësve të shtetit”;
 - viii) Për personat që trajtohen me pagesë kalimtare sipas ligjit nr. 10 142, datë 15.5.2009 “Për sigurimin shoqëror suplementar të ushtarakëve”;
 - ix) Për ushtarakët që trajtohen me pension të parakohshëm për vjetërsi shërbimi sipas ligjit nr. 10 142, datë 15.5.2009 “Për sigurimin shoqëror suplementar të ushtarakëve”.
- b) Fonde me destinacion për mbulimin e transfertave në buxhetet familjare të:
 - i) kompensimeve në vlerë që u jepen pensionistëve për rimbursimin e shpenzimeve nga rritja e çmimeve të energjisë elektrike dhe ushqimeve;
 - ii) pensioneve të posaçme shtetërore;
 - iii) shpërblimeve për veteranët dhe invalidët e luftës;
 - iv) kompensimit të shpenzimeve për blerjen e karburantit nga invalidët e punës para e tetraplegjikë;
 - v) pensioneve suplementare të ish-funksionarëve;
 - vi) pensioneve suplementare të parakohshme të ushtarakëve dhe personave të tjerë;
 - vii) trajtimeve të veçanta të minatorëve;
 - viii) shpërblimeve të familjeve të dëshmorëve;
 - ix) trajtimeve financiare të punëtorëve të industrisë ushtarake;
 - x) të trajtimeve financiare të pilotëve fluturues dhe të ushtarakëve të nëndetëseve;
 - xi) pensioneve suplementare për shkak të titujve shkencorë;
 - xii) kompensimeve të të ardhurave të personave që përfitojnë pensione minimale;
 - xiii) pagesave në vlerë për përballimin e shpenzimeve që lidhen me dhënien e ndihmës, në rast vdekjeje.

c) Subvencione me destinacion:

- i) për diferencë midis kontributit minimal të personit të vetëpunësuar dhe kontributit të përcaktuar me vendim të Këshillit të Ministrave për personat e vetëpunësuar në bujqësi, personat e vetëpunësuar në veprimtari ambulante dhe personat e punësuar si punëtorë shtëpie;
- ii) për diferencë midis shpenzimeve dhe të ardhurave të skemës së sigurimeve shoqërore, kur të

ardhurat nga kontributet nuk mbulojnë përfitimet;

iii) për shpenzimet shtesë që rrjedhin nga rritja e pensioneve sipas vendimit të Këshillit të Ministrave, për më shumë se indeksi i shpallur i inflacionit;

d) Për kategoritë e personave të përcaktuar në germën “a” pikat “i”, “ii”, “iii”, “iv”, “v”, “vi”, kontributet llogariten në bazë të pagës minimale. Për personat e tjerë kontributet llogariten mbi bazën e pagës individuale të përfituesit në momentin e ndërprerjes së marrëdhënieve të punës. Dokumentacioni për përfituesit grumbullohet nga ISSH-ja nëpërmjet ministrive dhe njësive publike që realizojnë trajtimet financiare dhe shërben për llogaritjen e transfertës dhe evidentimin e kontributeve në regjistrin e të dhënave individuale të personave për efekte të përfitimeve nga sigurimet shoqërore. ISSH-ja njofton ministrinë e linjës dhe njësitet publike për informacionin që kërkohet, dokumentacionin dhe periodicitetin e raportimit/dërgimit.

e) Pakësimi i transfertës mund të bëhet vetëm pas ndryshimeve në ligjin për buxhetin vjetor. Sistemimet midis zërave të shumave të transfertës të kaluar nga Buxheti i Shtetit për buxhetin e ISSH-së, së formës së subvencionit apo të financimeve me destinacion (sipas përcaktimeve më lart) realizohen nga ISSH-ja gjatë procedurave të hartimit të pasqyrave financiare vjetore, pasqyrohet në pasqyrat financiare sipas nivelit faktik të shpenzimeve dhe nevojave për subvencione kontributive të llogaritura, të cilat miratohen nga këshilli administrativ i ISSH-së dhe konsolidohen në pasqyrat financiare të qeverisë nga Ministria e Financave.

227. Llogaritë bankare që pasqyrojnë kontributet e sigurimit shoqëror, të arkëtuara nëpërmjet strukturës përgjegjëse për tatimet, konsiderohen llogari të të ardhurave të Buxhetit të Shtetit, dhe raportohen në fund të çdo dite nga bankat e nivelit të dytë në Bankën e Shqipërisë në mënyrë të dallueshme, së bashku me të gjithë llogaritë e tjera bankare të shpenzimeve dhe të ardhurave të buxhetit të Shtetit.

228. Fondi rezervë i ISSH-së, i krijuar me ligj, administrohet në një llogari speciale në Bankën e Shqipërisë. Fondi rezervë investohet në masën dhe sipas parimeve të përcaktuara në rregulloren financiare të ISSH-së, të miratuar nga këshilli administrativ. Investimi i tij kryhet me vendim të ISSH-së dhe me miratimin dhe autorizimin e strukturës përgjegjëse për thesarin, deri në masën e parashikuar nga dispozitat ligjore në fuqi. Interesat e lidhura me investimin e fondit transferohen në llogarinë speciale të pagesave të ISSH-së në Bankën e Shqipërisë.

229. Në Bankën e Shqipërisë funksionon një llogari speciale për menaxhimin e transaksioneve dhe pagesave të buxhetit të ISSH-së. Ministri i Financave cakton personat e autorizuar për të vepruar me këtë llogari. Transfertat e mjeteve monetare në këtë llogari do të kryhen periodikisht nga llogaria e unifikuar e thesarit në Bankën e Shqipërisë, mbështetur dhe bazuar në parashikimin mujor të dërguar nga ISSH-ja dhe deri në kufirin e likuiditeteve disponibël për ISSH-në të derdhura si kontribut i sigurimit shoqëror.

230. ISSH-ja urdhëron transfertën e likuiditeteve nga llogaria speciale në Bankën e Shqipërisë, në llogaritë bankare në bankat e nivelit të dytë, për kryerjen e transaksioneve në buxhetet familjare dhe për buxhetin administrativ sipas programit financiar dhe procedurave të përcaktuara nga ISSH-ja. Fondet përkohësisht të lira për shkak të mos tërheqjes së pensioneve çdo muaj administrohen në bankat e nivelit të dytë në formën e depozitave afatshkurtra.

231. ISSH-ja rakordon çdo muaj me strukturën përgjegjëse për tatimet lidhur me kontributet e sigurimeve shoqërore, kontributet shtesë, gjobat kamatëvonesat (interesat) dhe detyrimet e prapambetura (debitorët për kontribute).

232. Raporti i zbatimit të buxhetit të sigurimeve shoqërore dërgohet brenda datës 5 të muajit pasardhës nga ISSH-ja te nëpunësi i parë autorizues, përkatësisht në strukturën përgjegjëse për thesarin, pas rakordimit me strukturën përgjegjëse për tatimet.

233. Pas rakordimit me strukturën tatimore, ISSH-ja rakordon me ISKSH-në dhe personat e autorizuar prej tyre bashkëfirmosin aktrakordin për sistemimin e diferencave lidhur me transferimet e likuiditeteve gjatë muajit të mëparshëm nga llogaria e unifikuar e thesarit. ISSH-ja dërgon zyrtarisht në Ministrinë e Financave dhe për dijeni ISKSH-së shkresën e urdhërimit për sistemimin e diferencave, së bashku me një kopje të aktrakordimit. Struktura përgjegjëse për thesarin procedon me reflektimin e sistemeve në transfertën e radhës nga llogaria e unifikuar e thesarit në llogaritë speciale të ISSH-së dhe ISKSH-së në Bankën e Shqipërisë.

234. Në fillim të çdo muaji bankat e nivelit të dytë dërgojnë zyrtarisht në Ministrinë e Financave (strukturën përgjegjëse për thesarin) konfirmimin për gjendjen e likuiditeteve në llogarinë e ISSH-së në fund të muajit të mëparshëm.

V.2 Buxheti i sigurimeve shëndetësore

235. Buxheti i Shtetit transferon në buxhetin e sigurimeve të kujdesit shëndetësor, fonde për mbulimin e shërbimit parësor dhe kontribute për sigurimin shëndetësor për personat joaktiv sipas përcaktimit të tyre bërë me ligjin nr. 7870 datë 13.10.1994 “Për Sigurimet Shëndetësore”.

236. Instituti i Sigurimeve të Kujdesit Shëndetësor bën detajimin në nivel mujor si plan arke i cili miratohet nga nëpunësi i parë autorizues, nëpërmjet strukturës përgjegjëse për thesarin dhe që është i rishikueshëm në përputhje me raportimet mujore të ISKSH-së. Transfertat periodike nga buxheti qendror në buxhetin e ISKSH-së kryhen nga struktura përgjegjëse për thesarin në Tiranë me urdhër të strukturës qendrore përgjegjëse për thesarin.

237. Kosto e shërbimit parësor shëndetësor, si pjesë përbërëse e buxhetit të sigurimeve shëndetësore, raportohet në mënyre specifike çdo muaj nga ISKSH-ja tek nëpunësi i parë autorizues, respektivisht në strukturën përgjegjëse për thesarin, sipas të gjitha zërave dhe nënzërave të klasifikimit buxhetor. Pjesë e raportit është edhe informacioni i përmbledhur mbi numrin e punonjësve të parashikuar dhe të realizuar në fakt për shërbimin e kujdesit shëndetësor parësor.

238. ISKSH-ja kryen transaksionet e pagesave në llogaritë e hapura në bankat e nivelit të dytë nga Ministria e Financave, me kërkesë dhe në emër të ISKSH-së. Në këto llogari derdhen periodikisht të ardhurat e arkëtuara nga struktura përgjegjëse për tatimet, në Ministrinë e Financave, për llogari të ISKSH-së, transfertat e buxhetit të Shtetit dhe të tjera të ardhura që arkëtohen direkt nga ISKSH-ja.

239. Fondi rezervë i ISKSH-së, i krijuar me ligj, administrohet në një llogari speciale në Bankën e Shqipërisë. Investimi i tij kryhet nga struktura qendrore përgjegjëse për thesarin, me vendim të ISKSH-së deri në masën e parashikuar nga dispozitat ligjore në fuqi. Interesat e lidhura me investimin e fondit transferohen në llogaritë e ISKSH-së në bankat e nivelit të dytë.

240. Në Bankën e Shqipërisë, Ministri i Financave autorizon çeljen e një llogarie speciale për menaxhimin e transaksioneve dhe pagesave të buxhetit të ISKSH-së. Ministri i Financave cakton personat e autorizuar për të vepruar me këtë llogari. Transfertat e mjeteve monetare në këtë llogari do të kryhen periodikisht nga Llogaria e Unifikuar e Thesarit në Bankën e Shqipërisë, bazuar në parashikimin mujor të dërguar nga ISKSH-ja dhe deri në kufirin e likuiditeteve disponibël që i takojnë ISKSH-së në totalin e arkëtimeve si kontribute të sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore.

241. ISKSH-ja rakordon çdo muaj me strukturën përgjegjëse për tatimet lidhur me kontributet e sigurimeve shëndetësore, kontributet shtesë, gjobat kamatëvonesat (interesat) dhe detyrimet e prapambetura (debitorët për kontribute).

242. Raporti i zbatimit të buxhetit të sigurimeve shëndetësore dërgohet brenda datës 5 të muajit pasardhës nga ISKSH-ja tek nëpunësi i parë autorizues, përkatësisht në strukturën përgjegjëse për thesarin, pas rakordimit me strukturën përgjegjëse për tatimet.

243. Pas rakordimit me strukturën tatimore, ISKSH-ja dhe ISSH-ja rakordojnë me strukturën qendrore përgjegjëse për thesarin. Personat e autorizuar prej tyre bashkëfirmosin aktrakordimin për sistemin e diferencave lidhur me transferimet e likuiditeteve gjatë muajit të mëparshëm nga llogaria e unifikuar e thesarit. Në bazë të aktrakordimit, struktura qendrore përgjegjëse për thesarin procedon me reflektimin e sistemeve në transfertën e radhës nga llogaria e unifikuar e thesarit në llogaritë speciale të ISSH-së dhe ISKSH-së në Bankën e Shqipërisë.

244. Në fillim të çdo muaji bankat e nivelit të dytë dërgojnë zyrtarisht në Ministrinë e Financave (struktura përgjegjëse për thesarin), konfirmimin për gjendjen e likuiditeteve në llogarinë e ISKSH-së në fund të muajit të mëparshëm.

V.3 Fondi i kompensimit të pronave

245. Burimet e financimit të fondit të kompensimit të pronave, i cili mbahet në një llogari speciale të thesarit në Bankën e Shqipërisë, janë si më poshtë:

a) Transferimet e fondeve buxhetore, të përcaktuara në ligjin e buxhetit të çdo viti për kompensimin e ish-pronarëve, bëhen nëpërmjet strukturës përgjegjëse të thesarit në degë, me kërkesë të njësisë përgjegjëse për kthimin dhe kompesimin e pronave, në llogarinë e fondit të kompensimit të pronave në Bankën e Shqipërisë.

Kjo transfertë kryhet bazuar në planin e parashikimit të pagesave nga njësia përgjegjëse për kthimin dhe kompesimin e pronave, të depozituar më parë në strukturën qendrore përgjegjëse për thesarin.

b) Të ardhurat e realizuara nga shitja me ankand e pasurive shtetërore, si dhe të ardhurat e realizuara nga shitja e trojeve nën objekte të privatizuara në vite, për të cilat nuk ka vendim të dhënë nga komisionet e kthimit dhe kompensimit të pronave, derdhen në llogarinë e të ardhurave të thesarit Tiranë për llogari të Ministrisë së Financave. Nëpunësi zbatues i Ministrisë së Financave rakordon çdo muaj me strukturën përgjegjëse për administrimin dhe shitjen e pronës, si dhe me strukturën përgjegjëse për thesarin për të ardhurat e realizuara nga shitja me ankand e pasurive shtetërore. Bazuar në aktrakordimet e konfirmuara nga nëpunësi zbatues, Nëpunësi autorizues i Ministrisë së Financave autorizon transferimin e mjeteve monetare në llogarinë e fondit të kompensimit të pronave pranë Bankës së Shqipërisë, të asaj pjese të të ardhurave që i takon kompensimit të pronave, në masën e vendosur me aktet ligjore e nënligjore në fuqi.

c) Të ardhurat nga transferimi i pronësishë së parcelës ndërtimore, rrjedhojë e procesit të legalizimit të ndërtimeve pa leje, derdhen nga individët në llogarinë e të ardhurave të strukturave të thesarit në degë. Njësia përgjegjëse për procesin e legalizimit rakordon periodikisht me strukturën qendrore përgjegjëse për thesarin për të ardhurat e realizuara nga procesi i legalizimit të ndërtimeve pa leje. Bazuar në aktrakordin përkatës struktura qendrore përgjegjëse për thesarin autorizon transferimin e mjeteve monetare sipas ligjit nga transferimi i parcelës ndërtimore nga llogaria e unifikuar e thesarit, në llogarinë e fondit të kompensimit të pronave pranë Bankës së Shqipërisë.

d) Çdo e ardhur tjetër për llogari të fondit të kompensimit të pronave, të krijuar sipas kuadrit ligjor në fuqi, depozitohet direkt ose nëpërmjet strukturës përgjegjëse për thesarin, në llogarinë e fondit të kompensimit të pronave pranë Bankës së Shqipërisë.

246. Ministri i Financave hap llogari pagesash në një bankë të nivelit të dytë me emërtimin “Pagesa nga fondi i kompensimit të pronave”. Transferimet e mjeteve monetare nga llogaria e fondit të kompensimit të pronave në Bankën e Shqipërisë në llogarinë e bankës së nivelit të dytë kryhet nga struktura qendrore përgjegjëse për thesarin, me kërkesë të njësishë përgjegjëse për kthimin dhe kompesimin e pronave.

247. Njësia përgjegjëse për kthimin dhe kompesimin e pronave njofton publikisht në media dhe/ose nëpërmjet faqes së vet zyrtare listën e personave që përfitojnë nga fondi i kompensimit të pronave për periudhën përkatëse.

248. Subjektet përfituese, në emër dhe për llogari të tyre, hapin një llogari bankare në njërën nga bankat e nivelit të dytë. Vërtetimin e lëshuar nga banka për hapjen e llogarisë, e dërgojnë pranë njësishë përgjegjëse për kthimin dhe kompesimin e pronave, e cila ia bashkëlidh dosjes së aplikimit.

249. Kryerja e pagesave sipas kategorive të përfituesve, mbështetur në aktet ligjore e nënligjore, kryhet nga personat e autorizuar nga Ministri i Financave, përfaqësues të njësishë përgjegjëse për kthimin dhe kompesimin e pronave, nga llogaria e pagesave në bankën e nivelit të dytë në llogarinë bankare të përfituesve.

250. Raportimi i njësishë përgjegjëse për kthimin dhe kompesimin e pronave te nëpunësi i parë autorizues, kryhet çdo datë 5 të muajit për pagesat e përfituesve, të kryera gjatë muajit paraardhës nga llogaria në bankën e nivelit të dytë, gjendja e mjeteve monetare në llogaritë e bankës së nivelit të dytë, si edhe në fund të vitit, për pagesat e përfituesve të kryera gjatë gjithë vitit dhe gjendja përfundimtare e mjeteve monetare të papërdorura në bankën e nivelit të dytë.

251. Gjendja e mjeteve monetare të papërdorura nga fondi i kompesimit të pronave në fund të vitit buxhetor, në llogarinë e fondit të veçantë në Bankën e Shqipërisë, mbartet për llogari të vitit të ardhshëm.

V.4 Paraqitja e burimeve dhe shpenzimeve të fondeve speciale në fund të vitit

252. Paraqitja e burimeve dhe shpenzimeve të fondit special në buxhetin e konsoliduar faktik vjetor bëhet si vijon:

a) Burimet janë pjesë e buxhetit të konsoliduar dhe paraqiten për bruto në rubrikën e të ardhurave të buxhetit të konsoliduar faktik, në llogaritë përkatëse kontabël të të ardhurave sipas natyrës.

b) Transferimi i burimeve në llogarinë e fondit special në Bankën e Shqipërisë konsiderohet xhirim mjetesesh monetare ndërmjet llogarive të Ministrisë së Financave në Bankën e Shqipërisë.

c) Shpenzimet paraqiten për bruto në masën e pagesave të kryera gjatë vitit nga njësia përgjegjëse për fondin special, në llogarinë bankare të përfituesve.

d) Gjendja e mjeteve monetare të pashpenzuara në fund të vitit buxhetor në llogarinë speciale në Bankën e Shqipërisë dhe llogaritë e bankave të nivelit të dytë, paraqitet në rubrikën e financimit të defiçitit buxhetor në pasqyrën e buxhetit të konsoliduar faktik.

VI. RAPORTET E MONITORIMIT

253. Çështjet kryesore dhe mangësitë serioze në lidhje me procesin e zbatimit të buxhetit, nivelin e performancës gjatë realizimit të objektivave dhe trajtimin e risqeve të lidhura me to, të evidentuara gjatë takimeve periodike midis menaxherëve dhe raporteve të monitorimit, parashtrohen nga nëpunësi autorizues në mbledhjet periodike të grupit për menaxhimin strategjik të kryesuar nga titullari i njësisë së qeverisjes së përgjithshme, me qëllim diskutimin e mëtejshëm dhe miratimin e masave konkrete për përmirësimin e procesit dhe minimizimin e risqeve (duke përcaktuar dhe drejtuesin përgjegjës për menaxhimin e tyre).

254. Rregullat për raportimin mbi performancën gjatë zbatimit të buxhetit specifikohen në mënyrë të detajuar, në udhëzimin e Ministrit të Financave “Për zbatimin e procedurave të monitorimit”. Raportet e monitorimit duhet të përfshijnë informacion mbi arritjet në terma sasiorë dhe vlerorë të produkteve të realizuara; të identifikojnë mosarritjet dhe të shpjegojnë shkaqet e tyre duke propozuar në të njëjtën kohë masa për përmirësimin e situatës.

255. Njësitë e qeverisjes vendore raportojnë periodikisht te njësitë e qeverisjes qendrore për përdorimin e fondeve të deleguara nga këto të fundit.

256. Nëpunësit autorizues të njësive të qeverisjes qendrore, duhet të paraqesin te nëpunësi i parë autorizues, brenda datës 28 të muajit pasardhës të çdo tremujori, informacion të detajuar mbi performancën e produkteve të buxhetit vjetor. Për performancën e produkteve të buxhetit vjetor raporti i monitorimit nga njësitë e qeverisjes qendrore, do të paraqitet brenda datës 30 janar të vitit pasardhës, sipas të dhënave përfundimtare, pas rakordimeve me Ministrinë e Financave.

257. Raportet e monitorimit të buxhetit të publikohen në faqen zyrtare të çdo ministrie të linjës, të cilat shfaqen edhe në faqen zyrtare të Ministrisë së Financave nëpërmjet lidhjes së vendosur me faqet zyrtare të ministrive.

258. Nëpunësit autorizues të njësive të qeverisjes qendrore depozitojnë te nëpunësi i parë autorizues, respektivisht në strukturën përgjegjëse për administrimin dhe shitjen e pronave, të dhënat përmbledhëse për aktivet në pronësi, të evidentuara sipas paragrafit 31 të udhëzimit të Ministrit të Financave nr.30, datë 27.12.2011 “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik”. Frekuenca e raportimit paraqitet si vijon:

a) Për objektet e dhëna me qira dhe enfiteozë te të tretët, raportet dërgohen 2 herë në vit, brenda muajit shkurt për mbylljen e të dhënave të vitit paraardhës dhe të dhënat për fillimin e vitit raportues, si dhe brenda muajit gusht për ecurinë e arkëtimeve të vitit raportues.

b) Për shoqëritë tregtare dhe për shoqëritë koncesionare, njësitë e qeverisjes qendrore, brenda muajit korrik të çdo viti, i dërgojnë të dhënat përmbledhëse në Ministrinë e Financave.

259. Nëpunësi autorizues i njësisë publike, sipas pikave 1 dhe 2 të nenit 3 të ligjit nr. 10 296, në bazë të vetëvlerësimeve, depoziton te titullari i njësisë publike dhe nëpunësi i parë autorizues një deklaratë dhe raportin përkatës për cilësinë dhe gjendjen e sistemeve të kontrolleve të brendshme të njësisë publike që mbulon, për vitin e mëparshëm, jo më vonë se fundi i muajit shkurt të vitit aktual. Për të realizuar detyrimin e tij, nëpunësi autorizues i njësisë publike, gjithashtu në cilësinë e koordinatorit të riskut, duhet të zbatojë një sistem të brendshëm raportimi për të marrë informacion nga drejtuesit e programeve/drejtuesit funksionalë dhe njësitë e varësisë, për të mbështetur deklaratën.

VII. TË TJERA PËRCAKTIVE

260. Mbyllja e buxhetit vjetor bëhet në bazë të rregullave të raportimit financiar me udhëzim të posaçëm të miratuar nga Ministri i Financave.

261. Strukturat përkatëse të Ministrisë së Financave në analizat që shoqërojnë raportin e projektligjit për buxhetin faktik të vitit të kaluar t’i referohen të njëjtit tregues të produktit të brendshëm bruto, atij të miratuar me vendim të Këshillit të Ministrave në momentin e hartimit të projektligjit për buxhetin faktik.

262. Bazuar në nenin 38 të ligjit nr. 9936 datë 26.6.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”: “Ministri i Financave nxjerr urdhra, udhëzime dhe rregullore në bazë dhe për zbatim të këtij ligji”. Në kuptim të këtij ligji, çdo udhëzim i njësive të qeverisjes së përgjithshme që bie ndesh me këtë udhëzim është i pazbatueshëm nga struktura përgjegjëse për thesarin dhe nga vetë njësitë e qeverisjes së përgjithshme.

263. Paraqitja skematike e përmbledhur e procedurave të këtij udhëzimi jepet në formën e gjurmës së auditimit për zbatimin e buxhetit, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij udhëzimi, respektivisht:

a) Shtojca 1 – Gjurma e auditit për alokimin dhe rialokimin e fondeve të buxhetit vjetor;

b) Shtojca 2 – Gjurma e auditit për kryerjen e shpenzimeve publike;

c) Shtojca 3 – Gjurma e auditit për menaxhimin e të ardhurave të njësive të qeverisjes së përgjithshme (me përjashtim të të ardhurave tatimore qendrore dhe për fondet speciale).

264. Udhëzimi hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

MINISTRI I FINANCAVE
Ridvan Bode